БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 271 (3772)
29 ЧОРШАНБА НОЯБРЬ 1978 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Сайловчилар ҳузурида ҳисобот беришяпти

Шу кунларда пойтахтимиз меҳнат коллективларида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети аъзоларининг, ижроия комитет бошқармалари, бўлим ва трестлари раҳбарларининг шаҳар Советининг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботлари тингланмоқда.

Ижроия комитетнинг 1978 йилдаги ишлари ҳақида, унинг асосий бўлим ва бошқармалари фаолияти ҳақида ҳикоя қилиб берган Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг аъзоси, «Главташкентстрой»нинг «Жилстрой» тресги бўёқчиси В. А. Сидоренконинг ҳисоботини агрегат заводи меҳнаткашлари қизиқиш билан кутиб олдилар. Депутат учрашув қатнашчиларининг шаҳар хўжалиги турли тармоқлари ишини яхшилаш тўғрисидаги саволларига жавоб берди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Е. Ёқубжонованинг бадиий буюмлар фабрикаси коллективи ҳузуридаги нутқи сермазмун, факт ва рақамларга бой бўлди. У шаҳар маҳаллий Советларининг мактаб ва ҳунар-техника билим юртлари, олий ўқув юртлари ва техникумлари ишини яхшилашга доир фаолиятини батафсил ёритиб берди. Ҳозир шаҳар ўқув юртларида 467 мингдан зиёд йигит ва қиз билим олмоқда. Ўқув-тарбия жараёнига 22 мингга яқин профессорлар, педагоглар, ишлаб чиқариш таълими мастерлари раҳбарлик қилишмоқда. Умумий ўрта маълумотга ўтиш асосан тугалланди. Беш йилликнинг бошидан бери шаҳар меҳнат коллективларига ҳунар-техника билим юртини битирган 25 мингдан зиёд ёшлар келиб қўшилди. Бу рақам беш йилликнинг охирига келиб 70 мингтага етади.

Х. Е. Ёқубжонова, шунингдек, маҳаллий Советларнинг аҳолига медицина хизматини яхшилаш соҳасидаги ишлари ҳақида ҳикоя қилиб берди.

«Компрессор» заводида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари С. Г. Любишин билан учрашув бўлиб ўтди. У ўз ҳисоботида савдо ва шаҳарликларга маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш ҳақида тўхталди. Беш йиллик бошидан бери шаҳар аҳолисига 3,5 миллиард сўмликдан зиёд товарлар реализация қилинди. Янги 102 магазин, 159 ошхона ва кафе, 13 маиший хизмат корхонаси ишга тушди. Шу билан бирга, деб таъкидлади С. Г. Любишин, савдо ва маиший хизмат соҳасининг фаолиятини янада такомиллаштириш, мавжуд камчиликларни тугатиш лозим. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети бўлимларининг, депутатларининг фаолияти ана шунга қаратилган, деди у.

Пойтахтимизнинг бир куни

● КАМ МАБЛАҒ САРФЛАБ, КЎПРОҚ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРАЙЛИК

● БУНЁДКОРЛАР ТУҲФАСИ

● «ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИ

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Илғор бригада

Тошкент чинни заводида пешқадам бригадалар жуда кўп. Шулардан бири гул цехида меҳнат қилаётган мастер Мавжуда Восиқова етакчилигидаги гулчилар бригадасидир. Мазкур коллектив бригадалараро мусобақанинг тўққиз ойлик якуни бўйича заводда биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди.

Бригада гулчилари ютуқларга эришишда социалистик мусобақани асосий сарчашма деб билади. Шунинг учун ҳам улар кун сайин унинг таъсирчанлигини ошириб, илғор иш усулларини қўллашга, янги техника ва технологияни жорий этишга, маҳсулот сифатини яхшилашга асосий эътиборни қаратишмоқда.

Бу йил аҳил коллектив 3.780 минг дона чинни идиш тайёрлаб беришга аҳд қилган. Лекин бригада гулчилари партия қарорларига жавобан ўз зиммасидаги мажбуриятни қайта кўриб чиқди ва бу йил 3.850 минг дона чинни буюмига сифатли гул туширив беришга бел боғладилар.

БУГУН

бригаданинг пешқадам ишчиси, Ленин комсомолининг аъзоси Зайнура Супохунова 1979 йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қила бошлади. Ўз касбининг устаси Зайнура йил бошидан шу кунгача 436 минг дона чинни буюмига гул тушириб берди.

● Истеъмол буюмларига—кенг йўл

Келгуси йил мебели

БУГУН

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида республикалардан фойдаланишйили ишлаб чиқариладиган мебелларининг намуналари кўргазмаси очилди.

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи кўргазмага «Қаҳрабо» деган ётоқ гарнитурини тақдим этган. Бундан ташқари ошхона гарнитурлари ҳам ҳар қандай уй бекасига манзур бўлади. Бу жиҳозларнинг сирти пластика билан қопланган ва чиройли металлардан пардоз берилган. Газ плитаси устига ўрнатиладиган махсус ҳаво тозалагич ёрдами билан ошхонани ҳамма вақт озода сақлаш мумкин.

Ўзбекистон мебель саноатининг мутахассислари фарзандларимиз учун мос келадиган мебеллар тайёрлашни унутишмаган. Кўргазманинг махсус бўлими мактабгача ёшдаги болаларнинг жиҳозларига аталган.

1980 йилда республика мебель корхоналарида 64 ярим автоматик линияларни ишга тушириш ва мингдан зиёд технология ускуналарини янгилаш эвазига 68 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Ҳозирда республикада сифати бўйича биринчи категорияни олган 200 хил маҳсулот тайёрланмоқда. Шундан 12 хил мебель давлат Сифат белгисини олган.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНИДА

КЎЧИБ КИРИШГА ТАХТ

БУГУН

Ҳамза районидаги Зебо Шамсутдинова кўчасида 72 хонадонга мўлжалланган тўрт қаватли уй аҳолининг кўчиб киришга тахт қилиб қўйилди. Янги серидаги ёрдамчи хоналари кенг қилиб ишланган бино «яхши» баҳо билан фойдаланишга топширилди. Уйни тез ва сифатли қилиб қуришда 2-уйсозлик комбинатига қарашли 2-қурилиш бошқармасининг Р. Едгоров бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари ва пардозловчилар жонбозлик кўрсатишди.

Бу ерда барпо этилаётган уйсозлар шаҳарчасида йил охиригача яна бир нечта тўрт қаватли уйлар фойдаланишга топширилади.

32 ОИЛА УЧУН

БУГУН

Киров районининг Энгельс кўчасида яна бир замонавий уй-жой биноси қурилиши ниҳоясига етказилди. Янги бино 32 оилани ўз бағрига олади. Бунёдкорлик ишларини амалга оширишда 159-қурилиш трестининг 10-қурилиш бошқармасидаги Ҳаким Юсупов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи қатнашди. Пардозлаш ишларини эса «Пардозлаш» трестининг 29-бошқармаси коллективи олиб борди.

«Главташкентстрой»га қарашли барча қурилиш трестларининг бунёдкорлари ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида баракали меҳнат қилдилар. Йил бошидан буён катта ҳажмли қурилиш ишлари бажарилди. Шаҳар аҳолисига 600 минг квадрат метрга яқин уй-жой бинолари ва жамоат бинолари тақдим этилди.

⊙ ТОШКЕНТ — ЖАҲОНГА

ТЎРТ ҚИТЪАГА

Республикамиз пойтахтининг саноат корхоналарида тайёрланган маҳсулотлар жаҳоннинг жуда кўп мамлакатларига етказиб берилмоқда. Жумладан, Тошкент маркаси туширилган экскаваторлар дунёнинг тўрт қитъаси аҳолисига яхши таниш. Уларни тўрт қитъа мамлакатларининг қурилиш майдонларида учратиш мумкин.

БУГУН

«ЭЗО4В» маркали экскаваторлардан яна ўнтаси Куба ва Чехословакияга жўнатилди. Тошкент экскаватор заводи йил бошидан бери турли мамлакатларга юзга яқин замонавий техника воситаси етказиб берди.

25 МИНГ СЎМЛИК ХИЗМАТ

«Главташпассавтотранс» бошқармасига қарашли 3-автобус парки коллективи йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини янада ошириш билан бирга ойлик планларини ҳамиша ортиғи билан бажаришга эришишмоқда. Корхонанинг аҳил коллективи ўн бир ойлик планни

КЕЧА

бажариб, ой охиригача пландан ташқари 25 минг сўмлик хизмат қилишга аҳд қилишди. Бу 450 минг пассажирни манзилига элтиш деган сўздир.

Автобус паркининг пешқадам шофёрларидан бири Зойир Юсупов ҳозир 1982 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Унинг ҳамкасблари Ш. Ҳолмуҳамедов, С. Холиқов, Т. Миржалилов, Х. Раҳматов, С. Маҳсумов каби ўнлаб илғорлар уч йиллик планни бажариб бўлишди. Корхонада ёқилғини тежаш борасида ҳам самарали ишлар қилинмоқда. Ўтган йилнинг ўн бир ойи мобайнидагига қараганда бу йилнинг шунча ойида 150 минг метр бензин кам сарфланди.

Йиллик планни 20 декабрда бажаришга ваъда берган парк шофёрлари пландан ташқари 50 минг сўм даромад беришга аҳд қилиб, меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТДА: Тошкент подшипниклар ремонти заводи роликлар ишлаш цехининг зарбдор силлиқловчиси Гулчеҳра Ёқубова. Бу меҳнатсевар аёл ўз зиммасига беш йиллик шахсий топшириқларини 3,5 йилда бажаришдек юксак мажбурият олган.

М. Нуриддинов фотолари.

БОШҚАРИШ СИСТЕМАСИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

БУГУН

«Ўртоқ» кондитер фабрикасида маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси ишга туширилди. Бу система маҳсулот сифатини ошириш билан бирга корхонада меҳнатчилар иш жойининг санитария ҳолатини ва меҳнат шароитини яхшилашда яқиндан ёрдам беради.

Шу кунларда фабриканинг конвейерларидан ўн тонналаб маҳсулот тушириб олинмоқда. Шу йилнинг ўзида беш хил ширинлик ўзлаштирилди. Улар орасида «Банан», «Қор қиз», «Студент» деган конфетлар бор. Корхонада йил охирига қадар 28 минг тоннадан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилади. Шундан 400 тоннаси планга қўшимча тайёрланади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Миллий байрам — Республика куни муносабати билан Л. И. Брежневнинг Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси ўртоқ Иосип Броз Титога ва А. Н. Косигиннинг Югославия Социалистик Федератив Республикаси Иттифоқ Ижроия вечасининг Раиси ўртоқ Веселин Журановичга йўллаган табриклари эълон қилинган.

● 28 ноябрь куни Кремлда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов раислигида СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг ўнинчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

● 27 ноябрда Тошкентда очилган Совет—Ҳиндистон симпозиумида ижтимоий ҳаётни диннинг таъсиридан халос қилиш — секуляризация проблемаси муҳокама қилинмоқда.

Симпозиум программасига мувофиқ Совет Иттифоқи ҳамда Ҳиндистоннинг секуляризация соҳасидаги тажрибалари ўрганилади.

Қиш мавсуми учун

БУГУН

Тошкент пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-фабрикасида тайёрланган эркаклар этикларининг дастлабки туркуми пойтахтнинг савдо ташкилотларига юборилди. Корхонада пландан ташқари тайёрланган бу қишки оёк кийимлар ўзининг кўркамлиги ва пишиқлиги билан харидор диққатини жалб этади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1976 — 1980 йилларда кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва уларнинг сифатини ошириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига биноан фабрика коллективи шу йилнинг ўн ойи мобайнида беш қиррали фахрли белги билан 1,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилди. Ҳозирда корхона конвейеридан туширилаётган маҳсулотнинг ҳар бешинчисини «Н» янгилик индекси безамоқда.

Фабрика йил охирига қадар 36 миллион сўмлик 2450 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқаради. Йиллик программани муддатидан илгари бажариш бўйича социалистик мусобақага қўшилган корхона коллективи планга қўшимча 1 миллион 465 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилди. Бундай ютуққа эришишда 1979 йил ҳисобига меҳнат қилаётган В. Матвеева, М. Ходиева, Б. Крошевларни муносиб ҳиссаси бор.

Илғор тажриба мактаби

КЕЧА

3-таксопаркда транспорт ҳаракатида атроф-муҳит ифлосланишининг олдини олиш воситалари ва усулларидан фойдаланишга бағишлаб илғор тажриба мактабининг машғулотлари ўтказилди. Тадбир Тошкент область касаба союзлари Совети, «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ССР давлат план комитетининг илмий-техника ахбороти илмий-тадқиқот институти ва Тошкент автомобиль йўл институти ташаббуси билан ўтказилди.

Тадбирда Тошкент шаҳри ва пойтахт области автомобиль транспорти корхоналари техника хизмати бўлимларининг раҳбарлари, автомобилларнинг техник ҳолатини диагностика қилиш участкаларининг операторлари ва шаҳар жамоатчилигининг вакиллари қатнашдилар. Ўрта Осиё регионал гидрометеорология институти, автомобиль йўл институти, «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа ташкилотлар етакчи мутахассисларининг докладлари тингланди. Бу соҳада амалга оширилаётган комплекс тадбирларни қўлланишда тўпланган тажриба умумлаштирилди.

Илмий-методик конференция

БУГУН

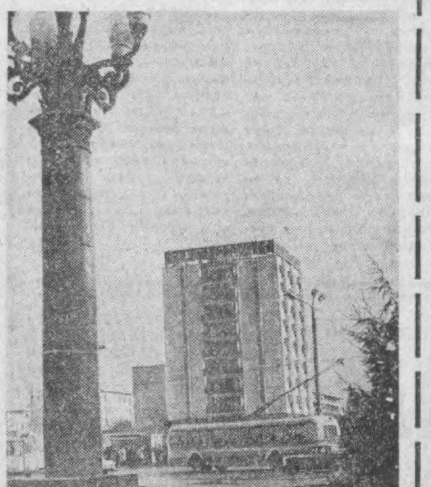
Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтида чет тиллар ўқитиш методикаси ва назарияси масалаларига бағишланган IV республика илмий методик конференцияси ўз ишини тугатди.

Илмий-методик конференция ялпи мажлисида москвалик олим, профессор Г. В. Колшанскийнинг «Монолингвализм— нутқий фаолият асоси», профессор А. А. Абдуазизовнинг «Қиёсий-типологик фонологиянинг ҳозирги аҳволи ва фонологик интерференция», профессор Э. С. Азнауровнинг «Стилистик лексиканинг ономастик аспектлари» мавзуларидаги докладлари тингланди.

Шундан сўнг конференция иштирокчилари ўз ишини уч секцияда: «Роман-герман тилларини ўрганишнинг лингвистик проблемалари», «Қиёсий-типологик тадқиқотлар» ва «Олий мактабларда чет тиллар ўқитиш методикаси» бўйича давом эттирди.

Конференцияда Москва, Ленинград, Тошкент, Одесса, Боку, Нукус, Олмаота, Самарқанд ва бошқа шаҳарлардан иштирок этган чет тили ўқитувчилари ва илмий ходимларнинг юздан ортиқ доклад ва ахборотлари тингланди.

С. РИЗАЕВ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.

Хадра майдонининг янги жамоли.

Тошкентликлар «оқ олтин» йиғим-теримида

Деҳқонга мадад бериб

Уфққа туташиб кетган пахтазор ҳашарчи теримчилар билан гавжум.

Пиримқул Жумаев бошлиқ бригада пахтазорларида студентларнинг чаққонлик билан пахта тераётганини кўрасиз.

БУГУН

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти француз тили ва испан бўлими факультети студентлари бир мингинчи тоннани давлат хирмонига тўкишди.

Мен худди ана шу бригада даласида бўлиб, мусобақадош студентлар бригадирлари билан суҳбатлашдим.

— Саксон нафарли зарбдор бригадамиз кеча Анвар Каримов бошлиқ бригада ҳашарчиларидан ғолиб чиқиб, ҳар бири ўрта ҳисобда 56 килограммдан дур теришди, — дейди доцент А. Бутахўжаев. — Айниқса, 25 нафар зарбдор бригада аъзолари кунлик суръатни 65 —70 килограммга етказишди. Чевар қизларимиз алп йигитлардан қолишмайди. Ўрта ҳисобда 53 килограммдан терган бўлсак, бугун суръатни 60 килограммга етказамиз.

Дарвоқе, бир-бири билан мусобақадош факультет ҳашарчи студентлари 8 бригадага бўлиниб, «оқ олтин»нинг сўнгги граммини ҳам тез кунда териб олиш учун ғайрат камарини бўшаштиришгани йўқ. Чўл области — Жиззахдаги Арнасой районига қарашли Ворошилов номли совхоз заршунослари аллақачон 15 минг тонналик маррани эгаллашган бўлса ҳам республиканинг улкан хирмонини бунёд этиш учун ҳормай-толмай меҳнат қилишмоқда.

Сўнгги маррани эгаллаш — бу сўнгги граммларни йиғиштириб олиб, эл хирмонига топшириш, демакдир. Ана шундай шиорни ўзларига меҳнат сурури деб жо қилган студентлардан З. Раҳмонова, М. Суярова, З. Насриддинов, Ғ. Муҳиддинов, Ф. Қиличева ва бошқа юзлаб ҳашарчилар кунлик суръатни сусайтирмай янада кўп «оқ олтин» теришга аҳд қилишган. Улар мавсум давомида 1800—2000 килограмм дур теришга аҳд қилишган.

Умуман, фақат француз факультетигина эмас, балки инглиз ва немис тили факультетлари ҳашарчилари ҳам ғайрат камарини маҳкам боғлашиб, «оқ олтин»нинг сўнгги грамми учун қатъий кураш олиб бормоқдалар.

К. НОРМАТОВ,
институт ўқитувчиси.

Хирмонга салмоқли улуш

Фрунзе районининг корхоналари пойтахт области Оҳангарон районининг Султон Сегизбоев номли совхоз пахта хирмонига салмоқли улуш қўшмоқдалар. Жумладан, 1-пойафзал фабрикаси ишчилари совхознинг Аловуддин Файзуллаев бошлиқ бригадасида «оқ олтин»нинг сўнгги граммларини йиғиб-териб олишмоқда.

Ҳашарчиларнинг ҳар бири кунига 45—50 килограммдан кўрак териб, пахтакорларнинг таҳсинига сазовор бўлаётир. Шунингдек пахта далаларида Киров номли маданият ва истироҳат боғи, «Ташжилпроект» институти хизматчилари ҳам кўпчиликка ибрат кўрсатишмоқда.

Т. ЎЗГЕНОВ.

Мактабда китоб бозори

Тошкент шаҳар китоб савдоси идораси Собир Раҳимов районидаги В.И.Ленин номли 28-мактабда китоб бозори ташкил этди. Педагоглар ва ўқувчилар бу ерга келтирилган ўқув-методик қўлланмалар, бадиий адабиётларни зўр мамнуният билан харид қилиб олдилар.

Китоб бозори очилиши муносабати билан мактабга таклиф этилган таниқли болалар шоири Қуддус Муҳаммадий ва шоир Азиз Абдураззоқ ўқувчиларнинг азиз меҳмонлари бўлишди. Шоирлар ўзларининг янги шеърларидан ўқиб бериб, болаларни хурсанд қилишди. Улар ўқувчиларга ўзларининг дастхатлари ёзилган китобларни тақдим қилдилар.

Шаҳар китоб савдоси идораси бошқа мактабларда ҳам китоб бозорлари ташкил этяпти.

КИТОБХОНГА ҚУЛАЙЛИК

БУГУН

Киров районидаги кутубхоналар марказлашган усулда хизмат кўрсатишга ўтди. Шундай қилиб район марказий кутубхонаси ва унинг 9 та филиали фаолияти мужассамлаштирилди. Ана шу кутубхоналарнинг фондидаги адабиётларнинг умумий сони 250 мингга яқинлашиб қолди.

Район кутубхоналари шу йилнинг ўзида 300 минг китобхонга хизмат кўрсатди. Бу ерда китобларни тез ва қулай топиш учун алфавитли каталог усули жорий этилди.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Ҳукумат янги бўлса ҳам проблемалар ўзгармай қолди

Лиссабонда Мота Пинту бошлиқ Португалия янги ҳукумати аъзоларининг қасамёд қилиш ва ўз лавозимларига киришиш расмий маросими ўтказилди. Ҳукумат 1974 йил апрель революциясидан буён ўнинчи марта янгидан тузилди. Бу ҳол мамлакатдаги ички сиёсий аҳвол жуда ҳам беқарор эканлигини, жиддий иқтисодий ва социал қийинчиликлар давом этаётганлигини кўрсатади.

Кейинги икки йил ичида ишсизлар сони икки баравар кўпайди. Инфляциянинг ўсиш суръатлари (йилига 30 процент) жиҳатидан Португалия Ғарбий Европада биринчи ўринни олади. Бу мамлакат тўлов ва савдо баланси дефицити жиҳатидан ҳам Европада «рекорд» қўйди. Миллий валюта запасларининг ярмидан кўпи чет эл банкларига қўйилган.

Умумий иқтисодий вазиятнинг мушкуллашувигина эмас, аввалги ҳукуматларнинг доим ўнг томонга бурилиши ҳам Португалиядаги жиддий социал ғалаёнларга, халқ оммасининг тобора кескин норозилик билдиришига сабаб бўлди. Мамлакатнинг аввалги ҳукуматлари Португалия революциясининг кўп ғалабаларини, хусусан аграр соҳада эришган муваффақиятларини эсдан чиқариб қўйдилар.

Масалан, икки ҳафтагина умр кўрган А. Нобре да Кошта кабинетининг ҳукумат программаси аслида маҳаллий ва халқаро монополияларнинг тазйиқи остида прогрессив позициялар қўлдан бой берилганлигини кўрсатди. Программанинг аграр қисми латифундиячилар — йирик ер эгаларининг 1974 йил апрелидан кейин қўлдан кетган имтиёзларини тиклашни, амалда ер ислоҳотини тугатишни кўзда тутди. Бу программада ерларни собиқ эгаларига қайтариб бериш ва ўз ерларида ҳозир деҳқонларнинг кооператив хўжаликлари ташкил этилган помешчикларга кўп миқдорда компенсация тўлаш мўлжалланган эди.

Янги бош министр Мота Пинту, телевидение орқали эшиттирилган сўнгги суҳбатида, аввалги маъмурларнинг социал-иқтисодий сиёсати умуман давом эттирилади, деб очиқ айтди ва «шахсий ташаббусни рағбатлантириш»ни ёқлаб чиқди. Португалия Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ҳозирги кабинетнинг состави ва унинг тутган йўлини ҳисобга олиб, ҳукуматнинг программасини рад этадиган резолюцияни республика мажлисига тақдим этиш тўғрисида қарор қабул қилганлиги бежиз эмас. Компартия ер ислоҳотини ҳимоя қилиш, қишлоқ хўжалик кооперативлари аъзоларининг ҳаққоний талабларини қўллаб-қувватлаш учун қатъий кураш олиб боражагини билдирди.

Португалияда халқ оммасининг манфаатларини қийин шароитда ҳимоя қилаётган сўл кучлар яқинда Алентежу вилоятида муддатидан илгари ўтказилган парламент сайлови якунларидан янада катта ишонч ҳосил қилдилар. Португалия Компартияси ва Португалиядаги демократик ҳаракат номзодлари бу сайловда овозларнинг 35 процентидан кўпроғини олдилар. Бу натижалар мамлакатда Португалия Компартиясининг таъсири ўсиб бораётганлигини, Португалия меҳнаткашлари демократик ғалабаларни, аввало, ерни ишлаб экин экадиган кишилар қўлига топширишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган ер ислоҳотини бундан буён ҳам қатъий туриб ҳимоя қилиш ниятида эканлигини исбот қилади.

Е. БАБЕНКО,
ТАСС шарҳловчиси.

Тарбия ишига комплекс ёндашиб

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти — мамлакатимиздаги энг йирик педагогика олий ўқув юртларидан биридир. Сўнгги уч йил давомида бу ерда 8 мингдан ортиқ педагог тайёрланиб улар халқ маорифининг турли системаларида ишлаш учун йўлланма олдилар.

Институт партия ҳисобот-сайлов йиғилишида олий ўқув юрти партия ташкилотининг фаолияти ҳар томонлама ўсиб бораётганлиги қайд этиб ўтилди. Йиғилиш қатнашчилари юксак талабчанлик руҳида КПСС XXV съезди қарорлари асосида ташкилий ва сиёсий ишларни янада юксалтириш масалаларини муҳокама этдилар.

Докладчи — партия комитетининг секретари К. Ю. Юсупов институт партия ташкилоти ҳисобот даврида ўзининг асосий диққат-эътибор р и н и партия ишининг йирик хазинаси ҳисобланган съезд, СССР ва Ўзбекистон ССР Конституцияси материалларини, партия ва ҳукуматимизнинг муҳим ҳужжатларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқлари, «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» асарларини бутун коллектив аъзолари билан биргаликда ўқиб-ўрганишга қаратганлигини қайд этди.

Институтда таълимнинг техникавий воситаларини жорий этиш планли амалга оширилмоқда. Мутахассисларни сифатли тайёрлаш устидан ички назорат системаси кучайтирилмоқда. Ўтган ўқув йилида битирувчи кўрсатган ярмидан ортиғи давлат имтиҳонларини фақат «яхши» ва «аъло» баҳоларга топширди. Тўқсонга яқин битирувчи эса имтиёзли диплом олди.

Институт олимлари фалсафа, тарих, физика масалаларини юзасидан ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш комплекс проблемаси бўйича илмий изланишларни активлаштириб юбордилар. Ҳисобот даврида мингдан ортиқ илмий иш эълон қилинди. Булар монография, мактаб ва педагогика олий ўқув юртлари учун дарслик ва ўқув қўлланмалари, брошюра ва мақолаларидир.

Институтнинг 53 ўқитувчиси докторлик ва 135 та ўқитувчи эса кандидатлик диссертацияларини ёқлаш устида иш олиб боришмоқда. Бугунги кунда 4 мингга яқин бўлажак педагоглар илмий текшириш ишларида қатнашмоқдалар.

Коллективни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига комплекс асосида ёндошилмоқда. 600 ўқитувчи ва хизматчилар партия маорифи системасида қатнашмоқда. Ҳар йили олий ўқув юртининг 10—15 раҳбар хизматчилари шаҳар марксизм-ленинизм университетида таълим олишяпти. Ижтимоий фанларни ўқитиш сифати яхшиланмоқда, студентларнинг оммавий-сиёсий тажриба системаси тобора такомиллаштирилм о қ д а. 858 бўлажак педагог эса ижтимоий касблар факультетини тугатишди.

Ғоявий ва меҳнат тарбиясининг энг яхши мактаби ҳисобланган олий ўқув юртининг студентлар отряди ўнинчи беш йилликнинг зарбдор объектларида 3 миллион сўмга яқин капитал маблағни ўзлаштирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, институт коллективи қишлоқ меҳнаткашларига системали равишда оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда. Механизатор ва теримчи-студентлар республика ҳирмонига 4 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин»ни тўкдилар.

Районда энг йирик ҳисобланган институт комсомол ташкилоти ВЛКСМнинг 60 йиллигини ўқишда, меҳнатда ва жамоат ишида катта муваффақиятлар билан кутиб олишди. Коммунистлар раҳбарлигида олий ўқув юртининг комсомоллари кўпгина шон-шавкатли ишларнинг олдинги сафида бормоқда Ҳисобот-сайлов даврида 2 мингдан ортиқ битирувчилар комсомол йўлланмаси билан республикамизнинг қишлоқ мактабларига ва мактабгача бўлган муассасаларда ишлаш учун жўнаб кетдилар.

Докладчи ва йиғилишда сўзга чиққан коммунистлар — партия ветерани Р. К. Отажонов, профессор А. С. Аграранин, институт комсомол ташкилотининг секретари Н. Эшпўлатов, студент У. Қодиров, рус ва татар филологияси факультетининг партия бюроси секретари Ю. И. Каплун, олий ўқув юрти ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Х. Т. Турсунов ва бошқалар қўлга киритилган ютуқлар билан бирга қатор камчиликлар ва ҳал қилинмаган масалаларга ҳам коммунистлар эътиборини қаратишди.

Институтда таълимнинг янги методларини жорий қилишга етарли аҳамият берилмаяпти. Кўпгина студентларнинг профессионал — педагогика тайёргарлиги ҳозирги замон талабларидан орқада қолмоқда.

Профессор-ўқитувчилар состави ва студентларни тарбиялашни такомиллаштиришни комплекс план асосида олиб бориш лозим. Шунингдек олий ўқув юртининг комсомол ва касаба союз комитетлари социалистик мусобақани ташкил этиш ишига ҳам бўш ёндошаётганликлари қайд этилди.

Йиғилиш қатнашчилари коммунистларни ўзларига топширилган ишга масъулият ҳиссини ошириш, уларнинг кучларини ҳал қилувчи участкаларга жамлаш лозимлиги ҳақида гапирдилар. Янги сайланадиган партия комитети бундан кейин ҳам ҳар бир партия ташкилоти ва партия группаларн томонидан ишлаб чиқилган иш усулларини янада такомиллаштириш лозимлиги айтиб ўтилди.

Институт коммунистлари навбатдаги босқичда ҳам сифат ва самарадорликни ҳар томонлама ошириш программасини қабул қилдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари М. Ф. Солдатов нутқ сўзлади.

Е. ШАИН.

Мусобақа кундалиғи

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА МИЛЛИОНЛАБ МЕТР ГАЗЛАМА

КЎПСТАНОКЧИ ТЎҚУВЧИЛАРНИНГ ОКТЯБРЬ ОРИДАГИ ВА БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ИККИ ЙИЛУ ЎН ОЙИ МОБАЙНИДАГИ МУСОБАҚАСИ ЯКУНЛАРИНИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ КАСАБА СОЮЗ КОМИТЕТИ РАИСИ Э. Т. Ҳ А М И Д О В ШАРҲЛАЙДИ

Кўпстанокчи тўқувчиларнинг коллективида беҳудага корхона машъаллари деб аташмайди: улардан ишчилар қийинчиликларни енгиш, ҳар бир иш жойида мавжуд бўлган резервларни аниқлаб ишга солиш, бунинг ҳисобига юксак меҳнат суръатини сақлашга ўрганадилар.

Илғор ишчилар меҳнатни тўғри ташкил этиш, илғор, тезкор иш усулларини фойдаланишга техникага хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтиришдан ташқари, ҳар бир станокнинг планга қўшимча унумдорлик билан ишлашини таъминладилар. Бу борада мусобақа пешқадами Нина Васильевна Ершованинг муваффақияти ибратли. У беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатяпти, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотни тобора кўпайтириш учун ҳар бир имкониятдан фойдаланяпти. Тўқувчи талай вақт 64 станокка хизмат қилди. У қўшни комплектда ускуналар бекор турганига лоқайд қарай олмади. Ҳозир унинг қўл остида 56 станок бор (Эслатамиз: типовой норма 24 станок). Шундай юқори зичликда ҳам ишчининг ўртача ойлик кўрсаткичи 106,4 процентни ташкил этяпти. Тўқувчи 2 йил-у 10 ой мобайнида планга қўшимча 1.210.933 метр газлама ишлаб чиқарди. Қарийб ҳамма газлама — 99,5 проценти — 1 сортга қабул қилинди. Ҳозир Нина Васильевна 1982 йил ҳисобига маҳсулот топширяпти.

Бутун республикага машҳур тўқувчи Вера Ивановна Солдатованинг қарамоғида 48 станок бор. Бу йил унинг ишлаб чиқариш кўрсаткичи ўртача 105,8 процентни ташкил этмоқда. Вера Ивановна ҳозирнинг ўзида планга қўшимча 1.117,916 метр хом сурп ишлаб чиқарди. Ҳозир унинг календарида 1982 йилнинг апрель ойи давом этяпти.

Вера Ивановна маҳсулот сифатига алоҳида эътибор беради. У газлама, тандаларни диққат билан кузатади. Брakни ўша заҳотиёқ олдини олади. Худди шу сабабли ҳам тўқувчи бутун газламасининг 99,9 процентини биринчи сортга топширяпти.

Тўқувчилар В. Кузнецова, М. Асеева, К. Аникина ҳам 48 станокка хизмат қилиб юксак социалистик мажбуриятларини муддатидан аввал адо этиш учун интилишяпти. Улар ой сайин смена топшириқларини ортиғи билан бажариб, сифатли ва унумли меҳнат қилиш намунасини кўрсатишяпти. Улардан икки нафари — В. Кузнецова ва М. Асеева — ҳозир 1981 йил ҳисобига ишлаяпти. К. Аникина меҳнат календарида эса яқинда 1980 йил бошланди.

Энг ёш кўпстанокчи Дилбар Қулматова тўқимачилик институтининг кечки бўлимида ўқишига ва ўқиш кўп кучи ва вақтини олишига қарамасдан, меҳнатда ҳам бўш келмаяпти. Ҳозирнинг ўзида у планга қўшимча 670 минг метр газлама топширди ва йил охиригача беш йиллик топшириқни бажаради. В. И. Солдатова, А. С. Верзилина каби донгдор ветеранлар билан бир сафда у барча ишлаб чиқарган маҳсулотнинг 99,9 процентини биринчи сортга топширди.

Анна Сергеевна Верзилина ишлаб чиқариш топшириқларини 104,6 процент адо этяпти. Илғари бўлганидек, у ҳозир ҳам ўз қўл остидаги шогирдларига катта эътибор бериб, уларни кўпстанокларни мақтоҳрат билан бошқаришга ўргатяпти.

Кўпстанокчи и н г коллективнинг ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун қурашига қўшаётган ҳиссаси салмоқли; 2 йил-у 10 ой мобайнида у 13 миллион метрдан кўпроқ газлама ишлаб чиқарди. Бу маҳсулотнинг 6 миллион метрдан кўпроғи планга қўшимча тайёрланди.

Кўпстанокчи и н г меҳнат зафари янги ютуқларга илҳомлантирмоқда. Улардан намуна олиб 1146 киши станокларга хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтирдилар, 570 киши уч йиллик топшириқни бажарганлиги ҳақида рапорт берди.

А. С. Верзилинанинг ташаббуси кенг қўллаб-қувватла н д и. Унинг «Ёш ишчига — устоз марраси» шиори остида ҳозир 843 илғор ишчи ишлаяпти. Улардан 1029 ёш тўқувчи тажриба ўрганмоқда. Кўпстанокчилар ва уларнинг издошлари ҳозир беш йилликнинг учинчи йилини намунали якунлаш учун даъвом этаётган мусобақага карвонбошилик қилишяпти.

«Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллектиси йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Мана бу фотолавҳада бирлашманинг пешқадам ишчиси Мария Семеновна Шестанова ўз шогирди Маъсуда Мирсаматова билан тасвирланган. Бу устоз ва шогирд кунлик смена топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Р. Загратдинов фотоси.

• *Касаба союз ҳаёти*

Ғамхўрлик самараси

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси Каромат Ғозиевага сменадан кейин маҳсулот харид қилиш, сартеррохонага бориш, янги йилга кўйлак тикишни буюриш, пойафзални ямашга топшириш учун бор-йўғи бир соат кифоя қилди. Тўқувчи аёлга бу хизматларнинг ҳаммаси корхонада кўрсатилди. Ошхона ҳузурида буюртмалар столи ҳам, ярим фабрикатлар магазини ҳам, косметика кабинати ҳам, тикувчилик ателесининг қабул пункти ҳам, ремонт устахоналари ҳам комбинат территориясида жойлашган. Касаба союз ташкилоти барча ана шу қулайликлар тўғрисида ғамхўрлик қилган, бу ерда аёлларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга катта эътибор берилаётир.

Бу ғамхўрлик иш жойларидан бошланади. Деворларнинг о қ и ш рангда бўялганлиги ва асбоб-ускуналар н и н г туси, чироқлар майин нур сочиб туриши цехларнинг шинам бўлишини таъминлайди. Тувакларлардаги гуллар ҳам кишининг кўзини қувонтиради. Ип ўраш цехида ишчи аёллар кичкинагина гулзор барпо этиб, бу ердаги гулларни ўзлари парвариш қилмоқдалар. Техника эстетикаси комиссияси ҳар бир касб эгаси учун махсус қулай ва чиройли коржомалар ишлаб чиқди.

Фабрикани қайта қуришга киришилиши туфайли меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик кучайтирилди. Бундай ғамхўрлик ишларни имкони борича кўпроқ механизациялаш, ишни енгиллаштириш имконини беради. Мана унинг дастлабки натижалари: 2-фабриканинг тўқув цехларида шовқин анча камайди. Бунинг сабаби мокили дастгоҳлар ўрнига пневморапир станоклар ўрнатилди. 1-фабрикада ҳам станокларни ана шундай ўзгартириш мўлжалланмоқда. Корхонада шу йилнинг ўзидагина юксак унумдорлиги ва қулайлиги билан фарқ қиладиган 2550 та янги станок ва машина ўрнатилди.

Корхонани қайта қуриш планида касаба союз ташкилотининг тавсиялари ҳам ҳисобга олинган. Бу тавсиялар фабрика комитети ҳузурида ишлайдиган меҳнатни муҳофаза қилиш комиссияларининг текшириш натижаларига қараб тузилган.

Ишловчиларнинг тўртдан уч қисми аёллар бўлган комбинатда меҳнат унумдорлиги, айни пайтда ҳотин-қизларнинг сиҳат-саломатлиги, кайфияти иш шароитларига боғлиқ эканлигини тушунишади. Шунинг учун ҳам бу ерда «Аёллар масаласи» комплекс тарзда ҳал этилади. Масалан, касаба союз активлари болалар муассасалари проблемаларини тўла ҳал этилишига муваффақ бўлдилар. Эндиликда ишга жойлашаётган болали аёл ҳужжатларни расмийлаштираётганда болалар боғчаси ёки ясли ларга боласини жойлаштириш учун йўлланма ҳам олади. Санаторий-профилакторий тўқувчи аёллар хизматида. Ёш ишчи аёллар учун саломатлик университети очилган. Тунги сменада ишловчилар учун иссиқ овқат ташкил қилинган. Кези келганда шуни айтиш керакки, дирекция ва касаба союз комитети ишчиларнинг овқатланиши масалаларига алоҳида эътибор билан қарайдилар. Ёрдамчи участкалардан, теплицалардан келтириладиган янги сабзавот ва мева йил бўйи олтита дўконда сотиб турилади. Ўн учта буфетда таомларнинг исталган турини топиш мумкин. Ошхона ҳузурида новвойхона ва сомса цехлари бор. Тўқувчи аёллар шу ернинг ўзида барпо этилган цехда чиқарилаётган лимонадни энг мазали ичимлик деб ҳисоблайдилар.

— Биз ишчилар комбинатга бамисоли ўзларининг иккинчи уйларига келгандек, шодхуррамлик билан келишлари учун ҳаракат қиламиз,— деди касаба союз комитети раисининг ўринбосари М. М. Чубасова.— Аёллар меҳнати, турмуши ва дам олиши шароитларини яхшилаш учун бу ерда ўтказиб турилдиган жамоатчилик кўриги ҳам шунга қаратилган.

Ўзбекистон касаба союзлари республика комитетидан ҳабар қилишларича, республика енгил саноати корхоналари беш йиллик бошидан буён ишчиларнинг меҳнат шароитларини яхшилашга 15 миллион сўм, яъни тўқкизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан 5 миллион сўм кўпроқ сарфлади.

(ЎзТАГ).

Жаҳон ойнаси

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Меҳнат ғалабаси

ВАРШАВА. Польшанинг «Явожно-3» иссиқлик электростанциясининг энергетиклари меҳнатда яна бир ғалабага эришдилар. 200 мегаватт қувватга эга бўлган охирги, олтинчи энергоблок графикдан анча илгари, жами 45 кун ичида монтаж қилинди ва синаб кўрилди. Шу йилнинг ўзидаёқ бу энергоблок электр қуввати бера бошлайди.

Станциянинг дастлабки бешта турбинаси ишлай бошлаганига бир йил тўлганича йўқ, шу муддат ичида улар халқ хўжалигига 5 миллиард киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилди. Сўнгги энергоблок ишга туширилганлиги туфайли «Явожно-3» ТЭЦи йил охирида лойиҳада белгиланган қувватига етади.

Контейнерларга кенг йўл

СОФИЯ. Плевен темир йўл узелида округда биринчи контейнерларни ташишга ихтисослаштирилган станция фойдаланишга топширилди. Бу станция Плевен, Ловечдаги, Вратчан округининг бир қисмидаги саноат корхоналари ва бошқа корхоналарга транспорт хизматини анча яхшилашга имкон беради.

Болгарияда темир йўл транспортида контейнерлар тобора кўп ишлатилмоқда. Ўтган беш йилликнинг охирида БХРда барча юкларнинг 20 процента контейнерларда ташилди. Ўнта ихтисослаштирилган темир йўл станциясини қуриш ва уларни янги техника билан жиҳозлаш мўлжалланмоқда.

Пландан ташқари

БУХАРЕСТ. Бирладдаги «Рулментул» подшипниклар заводининг коллективи йил бошидан бери пландан ташқари қарийб 700 минг ҳар хил подшипниклар чиқарди.

Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами билан қурилган бу корхона 25 йил муқаддам Руминия саноатининг янги тармоғи пойдеворини қурди. Чорак аср мобайнида бу ерда подшипникларнинг қарийб 1000 хил турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Кооператив мустаҳкамланмоқда

УЛАН-БАТОР. Монголия қишлоқ хўжалик бирлашмалари меҳнаткашлари ўртасида республика кооператив ҳаракати ғалабасининг 20 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кун сайин авж олмоқда. Коллективлар келгуси йили ўз байрамларини муносиб нишонлашга тайёрланиб, оширилган мажбуриятларни қабул қилмоқдалар.

Ҳозирги вақтда 257 та қишлоқ хўжалик бирлашмаси сердаромад коллектив хўжаликлар ҳисобланади. Улар гўшт ва ҳар хил чорвачилик ҳом ашёлари етказиб берувчи асосий хўжаликларга айланди. Қишлоқ хўжалик бирлашмалари бу йил давлатдан 370 дан зиёд трактор, 200 га яқин юк автомобиллари, бошқа машиналар, 200 миллион тугрикдан кўп миқдорда қарз олдилар.

Қисқа хабарлар

ЛОНДОН. Қурол-ланиш пойгасини жиловлаш, халқлар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш, янги уруш хавфини тугатиш — планетадаги барча тинчликсевар кучларнинг энг асосий вазифасидир. Бу ерда «қурол-ярог ишлаб чиқаришдан қутилиш йўллари» мавзуида ўтказилган семинар иштирокчилари шундай деб таъкидладилар: семинар ишида 17 мамлакат, шу жумладан СССР намояндалари қатнашмоқдалар.

• • •

ДАККА. Бангладешдаги давлат ўрта мактаблари ўқитувчиларининг 54 кун давом этган забастовкаси ғалаба билан тугади. Ўқитувчилар иш ҳақининг кўпайтирилишини, меҳнат шароити ва маориф системасининг яхшиланишини талаб қилдилар. Маъмурият шу талабларни қондиришга ваъда бергандан кейин иш ташлаш тўхтатилди.

Микронезия Тинч океанининг шарқий қисмида жойлашган 1500 кичик ороллардан ташкил топган. Унинг аҳолиси 180 минг кишидан иборат.

СУРАТДА: аҳолининг кўпчилик қисми яшайдиган уйлар кўриниши тасвирланган.

ТАСС фотохроникаси.

Муҳим проблемалар

ЛОНДОН. Тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг ташаббуси билан бу ерда ўтказилаётган «Қурол-ярог ишлаб чиқаришдан қутилиш йўллари» деган халқаро семинар бу ерда иш бошлади. Семинарда қуролланиш пойгасини жиловлаш, уруш хавфини тугатиш, халқлар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш проблемалари муҳокама қилинмоқда.

Семинар ишида 17 мамлакат, шу жумладан СССР вакиллари, бир қанча касаба союз ва жамоат ташкилотларининг намояндалари қатнашмоқдалар. Семинар қатнашчиларининг нутқларида тараққийпарвар кучларнинг халқаро кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашни таъминлашга қодир эканликларига ишонч сўзлари янграмоқда.

АҚШ президенти Ж. Картернинг нейтрон қурол «асосий қисмлари»ни ишлаб чиқаришга киришиш тўғрисида яқинда қабул қилган қарори, жумладан, қуролланиш пойгасини кучайтириш йўлини очади, деди жаҳон тинчлик кенгашининг президенти Ромеш Чандра.

Қуролланиш пойгасини чуқурлаштириш ва ядро-ярог ишлаб чиқарувчи корхона эгаларининг ҳамда «совет хавфи» деган машъум гапни такрорлаётган сиёсий арбобларнинг манфаатларини ифодаловчи бўржуа пропаганда машинаси ҳам айбдордир, деб таъкидлади сўнгра у. Аслида айни СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган конкрет таклифларни ўртага қўймоқдалар.

Тўқимачилар оиласи

Наманган шойи газламалар комбинатининг ўровчилари Камолхон билан Устамхон Раҳмоновлар янги йил байрамини муддатидан илгари нишонлашди: ака ва сингил беш йилликнинг зарбдор йили топшириғини ноябрь ойининг ўрталарида бажардилар.

Планда белгиланган 27 ўрнига 36 урчуқда ишлашга ўтиш комсомол аъзоси Раҳмоновга иш графигидан ўзиб кетиш имконини бермоқда. Олти йил муқаддам пахтакор фарзанди Камолхон Раҳмонов ўн йиллик мактабни тамомлаб чиққанидан кейин комбинатда ишлай бошлади. Кейинчалик эса унинг синглиси Устамхон ҳам у билан ёнма-ён ишлайдиган бўлиб қолди.

Шундан кейин уларнинг укаси Моҳиджон комсомол йўлланмаси билан корхонага келди. Яқинда эса уларнинг жиянн Абдулла тўқимачи бўлди. Шу тариқа колхозчилар оиласи намояндаларидан комбинатда Раҳмоновларнинг ишчи сулоласи вужудга келди.

(ЎзТАГ).

Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатига тайёргарлик кўрилмоқда

БУ КЎЧА ҚАЕРДА, БУ УЙ ҚАЕРДА?

Тошкентимиз тезкорлик билан кўкка бўй чўзмоқда. Кўз ўнгимизда янги уйлар, турар жой микрорайонлари қад кўтармоқда. Эндиликда шаҳримизни айланган ҳолда тошкентлик ҳам ўзи қидирган манзилни топишга қийналиб қолиши мумкин. Шунинг учун ҳам уйларнинг номерини аниқ ёзиш, кўча ва кварталларнинг номларини билдириб турувчи белгиларга катта аҳамият бериш лозим. Ҳозир Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатига қизғин тайёргарлик кўрилаётган дамларда бу муаммоларни кечиктириб ўтирмасдан тезда ҳал қилиш даркор.

Уч карра уч

Сиз ўзингизга таниш бўлмаган турар жой микрорайонида дўстингизни ҳеч қидирганмисиз? Агарда шундай воқеа юз берган бўлса бирдарингизни осонликча топмаган бўлсангиз керак. Биз ҳам ТашГРЭС масивида истиқомат қилаётган дўстимизнинг уйига бормоқчи бўлдик. Жуда кўп қидиришлар натижасида унинг адресини топишга муваффақ бўлдик. Аммо биз қидириб борган квартирадаги одам бутунлай бошқа экан. Олдинига наҳотки биз билан шундай ҳазиллашишган бўлишса деб ўйладик. Йўқ, ундай эмас экан. Бу микрорайондаги «25» рақамдаги уйлардан иккита экан.

Бундай чалкашликлардан почта бўлими ишчилари ҳам қийналишади. Ҳар доим жуда кўп вақт сарфлаб конвертда кўрсатилган адресни жуда қийналиб топишга муваффақ бўлишади. Ҳа, айтгандай, ТашГРЭС масивида яна иккита уй бор хилдаги — «22» рақамига эга, экан.

2-Шимоли-Шарқ массивидаги 3, 5, 7, 9, 11 рақамли уйларни топиш учун ҳам анча адашиб юрасиз. Ана шу рақамдаги уйлардан бу массивда учтадан. Алоқачилар бу уйларга хат олиб келишганда уларга керакли одам учта уйнинг қайси бирида туришини аниқлаш учун озмунча қийналишадими?

Бунга ўхшаш мисолларни жуда кўплаб келтириш мумкин. Мисол учун шаҳар «тез ёрдам» клиника шифохонаси хизматчилари ҳам ҳамшаҳарларимизга «Тез ёрдам» кўрсатишда уйлар ва кўчаларнинг чалкашликлари туфайли анча қийналишади. Собир Раҳимов районидаги Боту кўчасининг номи ҳеч қаерга ёзилмаган. Қани бир қидириб, топиб кўрингчи? Бахтингизга ўша ерда турувчи йўловчилардан ўтиб қолса жуда яхши. Бўлмасам-чи? Қидириб-қидириб орқангизга қайтиб кетаверасиз. 2-Қорақамиш массивининг 5-микрорайонидаги 17-уйни ҳам фақат ўша атрофда турувчилар билишади. Юнусобод массивининг Б-1 кварталидаги (Аҳмад Дониш кўчаси) иккита тўққиз қаватли турар жой биносида ҳам ҳеч қандай белгилар ўрнатилмаган.

Биз турар жой ташкилотларининг боқи-бегамликлари туфайли содир бўлаётган воқеалар ҳақида гапирдик. Нега энди улар жуда зарур бўлган ишга яхши аҳамият беришмаяпти. Шу туфайли чалкашликлар содир бўлмоқда. Яна шуни айтиш керакки, уйларга ёзилган белгилар жуда ҳам кичкина бўлганлиги сабабли уни фақат кечаси эмас, кундузи ҳам ўқиш жуда қийин.

Шаҳримиздаги бир қанча кварталларда уйларнинг қаерларга жойлашганлигини билдирно турувчи ҳеч қандай схемалар йўқ. Бундай мисолларни Қўйлиқ ва Қорақамиш массивида кўплаб учратиш мумкин.

Бундай муаммоларни ҳал қилиш учун архитектор ва район ижроия комитети раҳбарлари ўйлаб кўришлари лозим. Бизнингча бир хил рақамдаги белгиларнинг такрорий қайтарилиши чалкашликларга олиб келади. Нега энди Марказ-1 кварталидаги уйлар 30«а», 30 «б», 30 «в», 30 «г», 30 «д» деб номланиши керак? Наҳотки қурилаётган уйларга олдиндан белгиларни аниқ қўйиш мумкин бўлмаса?

«Программний» проезди нимаси?

Фрунзе шаҳрига келган меҳмонлар ўзларига керакли кўчаларни тезда топишади. Магистралларга белгилар ўрнатилган бўлиб, кўчаларнинг номи кўринарли қилиб ёзиб қўйилган. Шу билан бирга бир-бири билан кесишувчи кўчалар кўрсаткичлар билан кўрсатилган.

Лекин бизнинг шаҳримизда бундай белгилар жуда оз. Борлари ҳам кўринарли жойда эмас. Фақат кўчалар номини яқиндангина ўқиб билиш мумкин. Бу ўз ўзидан кўриниб турибдики, шаҳримизга келган меҳмоннинг адашиб қолиши ҳеч гап эмас.

Агарда ҳеч қандай белгилар бўлмасачи? Бундай ҳолга биз Октябрь районидаги Шодлик кўчасида дуч келдик. Қани Дилбар проездини топиб кўрингчи? Тўғридан-тўғри айтиш мумкинки, асл тошкентлик ҳам бундай кўчаларни қидириб топа олмайди. Боту кўчасидаги уйларнинг белгилари йўқлиги етмагандек кўчани ободонлаштириш ишлари ҳам эсдан чиқарилган. Уста Олим кўчасидаги 2-тупикда ҳам шундай ҳолни кўриш мумкин. Хўжалик, Янги проездлари, Қўргонча кўчасидаги 4-проездда ҳам ҳеч қандай белгилар йўқ.

Агарда ўзингизга керакли адресни кундузи қидириб топсангиз топганингиз, кеч тушиши билан уни қидириб ҳам ўтирманг, барибир тополмайсиз. Нега десангиз кўчалар номи, уй белгиларини ўқиш мутлақо мумкин эмас. Чунки улар ёритилмайди.

Бизни бир нарса ажаблантиради. У ҳам бўлса район ободонлаштириш бошқармаларининг бундай ҳолга кўниқиб кетишганлари. Улар ҳеч қандай ташаббус кўрсатишмайди. Бундан шаҳримиздаги йирик магистрал кўчаларга чиройли қилиб, белгилар ўрнатишлари ва оу белгиларнинг кечқурунлари еритилишини таъминлашган оўлишарди. Ана шунда ҳам кўчанинг номини бемалол ўқиш мумкин бўларди. Шаҳарнинг ташқи кўринишга ҳам ёниб турган чироқлар ёрдамида янада кўркам бўларди.

Кўчаларимизга қўйилган номлар ҳам унчалик муносиб эмас. 3-Барнаул бўлими ёки 1-Бехтерев бўлими, Малогоспитальний ёки Новополторацкий. Пожарний тупиги ёки Программний проезди каби номлар қўйилишининг нима зарурлиги бор?

Район ижроия комитетлари шаҳар ижроия комитетининг топонимик комиссияси билан биргаликда кўчалар, проездлар, тупиклар ва турар жой бинолари белгиларининг тўғри бўлишини тезда ҳал қилишлари керак. Буни кечиктириб бўлмайди.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
А. ҲАТАМОВ.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Р. СОЛИҲОВА: Ҳурматли редакция! Мени бир масала қизиқтиради: айтингчи, ҳомиладорлик отпускасига чиққан ишчи ва хизматчи аёлларга ҳақ тўлаш тартиби қандай? Бундай ҳолларда уларнинг умумий иш стажи ва касаба союз аъзоси ёки аъзоси эмаслиги ҳисобга олинадими?

Жавоб: Завод ва фабрикаларда, корхона ва ташкилотларда меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчи аёллар тўғрисида партия ва ҳукуматимиз оталарча ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. Уларга давлат социал страхованиеси ҳисобидан нафақа тайинлаш ва тўлаш бўйича амалдаги низомга мувофиқ ҳомиладорлик ва туғруқ отпускасига чиққан аёллар касаба союз аъзоси ёки аъзоси эмаслигидан ҳамда меҳнат стажининг қанча бўлишидан қатъий назар уларга бундай нафақа тўлиқ иш ҳақи миқдорида тўланади.

* * *

Ф. ТУРСУНОВ: Шаҳримизда саломатлик группалари бор деб эшитдим. Иложи бўлса ана шу группалар ҳақида ва унга қабул шартлари ҳақида қисқача маълумот берсангиз.

Жавоб: Чиндан ҳам шаҳримизда саломатлик группалари ишлаб турибди. Бундай группалар Тошкентдаги «Текстильщик», «Старт» ва «Пахтакор» стадионларида мавжуд. Бундай группаларга қабул қилинган ҳамшаҳарларимиз ўзларининг саломатликларини янада мустаҳкамламоқдалар. Бинобарин Сиз ҳам шундай группага ёзилиш орзусида экансиз, бунинг учун биринчи галда медицина кўригидан ўтишингиз ва врач тавсияномасига эга бўлишингиз керак.

* * *

Н. СОАТОВ: Бизда аҳолига хизмат кўрсатиш турлари тобора кенгайиб боряпти. Айтингчи, шаҳримизда аҳоли буюртмасига кўра таклиф билетлари, адресли папкалар тайёрлаб берадиган бирор ташкилот борми?

Жавоб: Тошкент «Сервис» фирмаси аҳолига жуда кўп хизмат турларини кўрсатмоқда. Жумладан, бу ерда Сиз ўз саволингизда сўраган буюртмалар бўйича ҳам ҳар хил заказлар бажарилмоқда. Жумладан, бу ерда аҳоли буюртмасига кўра оилавий тантаналар учун таклиф билетлари, адресли папкалар, қутлов адреслари, бадиий муқовалар тайёрлаб берилади. Шунингдек, бу ерда фирмали альбомлар ва кўркам қутичалар тайёрлаб бериш юзасидан ҳам буюртмалар қабул қилинади. Бунинг учун Фигельский кўча, 9-уйга мурожаат қилинг. Яна қўшимча маълумотларга эга бўлай десангиз, 33-79-61 рақамли телефонга қўнғироқ қилинг.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА
ГАИ АХБОРОТИ

Вячеслав Дмитриевич Порецков ўзи ординатор бўлиб ишлаётган госпиталга бемор сифатида тушиб қолишини олдиндан билган бўлганида кўча ҳаракати қоидасига қатъий амал қилган бўларди. У Тошкент халқа йўли бўйлаб 56-33 ТНК рақамли «ВАЗ-21011» автомобилини катта тезликда ҳайдаб борарди. Тун пайтида бундай катта тезликда юриш хавфдан ҳоли эмаслиги дарҳол маълум бўлиб қолди. У йўлнинг четида турган 76—76 ТНМ рақамли «ГАЗ-24» автомобилини кўрмай қолди ва унга бориб урилди. Тасодиф натижасида унининг қобирғалари синди, транспорт воситаларига катта зарар етди. Кўча ҳаракати қоидасига амал қилмаслик хунук оқибатларга олиб келиши яна бир марта тасдиқланди.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

«МИТТИ ПАҲЛАВОН» НИМАДАН ҲАФА?

Юрак ва унинг томир касалликлари энг кўп учрайдиган хасталик бўлиб, кечиши ҳаёт учун хавфлидир. Шифокор бемор билан суҳбатлашар экан у юрагидан нолийди:

— Ғижимлаб оғрийди ёки гуваладек қотиб қолади. Гоҳ пайтлар бирам санчийдики, у ёқ-бу ёғимдан ўтказиб юборади. Турган жойимда қотиб қоламан.

Суд икки томонни эшитади деганларидек, шифокор энди юракка қулоқ солади.

— Эгамнинг шикоятлари ўринли,— деб садо келади юракдан.— Менинг бу аҳволга тушишимга ўзлари сабабчи,— дея сўзида яна давом этади юрак.— Асаблари тез-тез бузилиб туради. Асаб аламини мендан олади. Қамчилагани-қамчил а г а н. Дук-дук уравериб, чарчаб қоламан. Бунинг устига сигарета чекавериб, ҳеч нафас олдиргани қўймайдилар, димиқиб кетаман. Эгам кам ҳаракат бўлиб, соф ҳавога олиб чиқмайдилар, сайр қилмайдилар. Дунё қоронғу ва тор кўринади менга. Бунга яна бир сабаб—қоринбойнинг беорлигидир. У борган сари хўппайиб, бизнинг ерларимизни ҳам босиб олаётир. Ишонмасангиз бир қаранг. Мен ва мана бу қўшним — ўпка қафасга қисилиб қолганмиз, яйраб, ёзилиб ҳаракат қилишимизнинг ҳеч иложи йўқ. Оқибатда анави даҳамдаги томирларим қотиб ва қисилиб қолган. Анави даҳамда эса аллақачонлардирки мушаклар ўпирилиб бўлган. Энди у ёғини ўзингиз биласиз. Эс-ҳушларини йиғиб олсалар. Очилиб-кулиб юрсалар, чиқмаган жондан умид, деганларидек, тағин кунларига яраб қоларман.

Асрлар давомида организм маълум шароитда яшаган, кун кечирган. Пиёда юрган, ер ҳайдаган, арра, болта, кетмон, андаба ва теша дегандек жисмоний меҳнат воситалари ҳам бўлган. Кейинги 20—30 йил мобайнида ҳаёт тарзи тубдан ўзгариб кетди. Фан ва техниканинг тараққиёти, саноатнинг ривожи бир қатор узвий ўзгаришларнинг юзага келишига сабабчи бўлди. Ҳаво таркиби ўзгарди. Бунга шовқин кўшилди. Транспорт билан боғлиқ ҳолатлар, турли-туман ахборотларнинг ёғилиб келиши. талабчанликнинг ўсиб бориши кишини хушёр тортишга, ҳозиржавобликка чорламоқда. Бу замона талаби бўлиб, организмнинг бирдан-бир ҳукмдори — бош миянинг зиммасига тушади. «Асаб гулдек нозик» деб бекорга айтилмаган. Асабни авайлаб, хотиржам бўлиб олган киши ҳаёт тақозоси туфайли содир бўлган ўзгаришларга аста-секин ўрганиб, мосланиб бораверади. Бу жараён аста-секин юрак ва томирлар орқали амалга оширилади. Юрак ва томирларнинг сақланиши, парвариши арзимаган гап эмас. Чунки ҳаёт-мамот масаласи ҳам аслида шуларга келиб тақалади.

Юрак-томирларнинг бирдан-бир кушандаси оҳак моддалари билан булғаниши ва қотишидир (стересклероз). Юрак-томир касалликларидан вафот этганларнинг 70 процентини атересклероз ташкил этади. Игнадан 30—50 марта ингичка артериалар (капиллярлар) қотган ва қисилганлиги туфайли юракда қон ҳаракати ва таъминоти жуда-жуда суст бўлади (ишимия). Юрак гувала каби қотгандек туюлади ёки мижиғланиб оғрийди шунда. Агар бунинг устига санчиқ пайдо бўлса (стенокардия) иш хийла душвор бўлади. Агар санчиқ давом этса юрак мушаги емирилади (инфаркт) деб билмоқ керак.

Никотин юрак ва томирларга салбий таъсир этувчи кушандаларнинг энг ҳужумкоридир. Никотин таъсирида томирлар тезроқ склерозга учрайди ва баттар қисилади. Тамаки заҳари қоннинг барвақт қуюлишига, бинобарин, унинг озод ҳаракатига ҳам салбий таъсир қилади. Бунинг устига модда алмашинувининг фаол етакчиси С витамининнинг нобуд бўлишини айтмайсизми? Битта чекилган сигарет, масалан 25 миллиграмм С витаминини йўққа чиқаради. Бу миқдор ўртача катталикдаги бир бутун апельсинга тенг келади. Бу халқ тилида «емаган сомсага пул тўлади» деб аталади.

Семизлик — саломатлик эмас. У бир кунмас-бир кун оёқ-қўлидан боғлаб берувчи дўсти-нодондир. Семизликда юрак мушакларини ҳам ёғ босган, ўзи ҳам кенгайган бўлади. Бунақа юрак фаол қисқаролмайди, қонни ҳайдолмайди. Бунинг устига юрак 20, 30 килограмм ва ундан ортиқ юк-ёғни елкасида олиб юради. Модда алмашинуви сусайиб, мушакларнинг таноби бўшашиб кетади. Ҳаёт тажрибаларининг кўрсатишича, семизлар юрак-томир касаллигига яқин турадилар. Агар семизлар врач буюрган парҳез овқатларга кўникиб, боз, бунинг устига аста-секин ҳаракатга келсалар, инфаркт хавфи хийла ортда қолади. Семиз бўлса, бунинг устига чекса ўзи ўтирган шоҳни кесмоқчи бўлади. Бақалоқ, бунинг устига қон босими баланд бўлса ва чекса ўз бўйнига ўзи сиртмоқ солмоқчи бўлади.

Асаб ва руҳиятнинг зўриқиши, номатлуб муомала ва муносабат каби хиссиётлар миянинг маълум марказларини (гипофиз, гипоталамус) ва шунингдек буйрак усткн безини саросимага солиб қўяди-да, айрим касалликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлади. (Ёғ «омбор»ларидан қонга мойлар чиқиб кетади, қон хийла қуюлади, томирлар қисилади, юрак мижиғлаб оғрийди). Борига қаноат қилмай пул ва бойлик орттириш мақсадида нерв системасини сафарбар қилиш, ғайри-қонуний ишга қўл уриш, қаҳр, ғазаб, қўрқув, хавотирлик, виждон азоби каби ҳолатлар юрак томирларга зўрлик қилади, ҳоритади, қаритади. Бунақа кишида ҳузур-ҳаловат бўлмагани учун ҳам еган овқатининг мазасини билмайди, оёқ-қўлларини узатиб ётолмайди, уйқу келмайди. Қуш уйқусига кетса ҳам барибир алаҳлайди, ёмон тушлар кўради, сапчиб ёки хуррак отиб уйғонади. Бу ҳолат бир кун эмас, ойлаб, йиллаб давом этиши мумкин. Энди томирлар склерозга учраган, қон босими ошган, юзу-пешанага ажинлар тушиб, соч ҳам яхшигина оқарган бўлади. Бунақа киши одатда кетма-кет чекиб ва ичиб кун кечиради. Бузуқликданми, жиноятданми ўзини касалхонада ёки қамоқхонада кўради. Энди бойлик ҳам, соғлиқ ҳам бой берилган бўлади.

Асаб нозик, авайлаш, асраш ўрнига, уни гўё қамчилаб «олға» суриш соғлиқ қадрини билмаган нодонлар ва нопоклар зиммасига тўғри келади. Ҳаёт тажрибаларининг кўрсатишича, табиатан пок, ҳалол ва ширинсухан кишилар юрак-томир касалликларига деярли йўлиқмайдилар. Улар ҳордиқ чиқариш усулини ҳам яхши биладилар.

Ишдан чарчаб келгандан сўнг оилада қандай дам олиш керак, деган саволнинг туғилиши табиий, албатта. Бу масала кишиларнинг туғма табиатига боғлиқ. Тараллабедод (Буқрот ҳаким иборасича Сангвиник) табиатли киши қон ҳукмида бўлиб, ўйин-кулгига берилган бўлади. Ўзи ҳам, оиласи ҳам борига қаноат қилади, бардам ва хушвақт яшайди. Табиати зарда (флегматик) ва ўт ҳукмида (холерик) бўлган кишилар шароитга қараб шод ва хуррам бўлишлари ёки ғам-ташвишга ботишлари мумкин.

Тиконсиз гул, ғавғосиз бош йўқ деганларидек, ақлли одам ҳар нарсани ўлчаб кўради, албатта. Ҳабибий айтганидек:

Дунёда ҳеч одам
беғам эмасдур,
Ақли бор ҳар одам
хуррам эмасдур.
Беғам бўлса ёки
одам эмасдур,
Ё ул одам аҳли
олам эмасдур.

Ҳамма гап ғам-ташвишнинг овчисига рўбарў бўлиб қолмасликда. Бу хил табиатли думижоз кишилардан баъзиларигина қиттак отиб олсалар ғам-ташвиш гирдобидан осонгина озод бўлар эканлар. Меъёрини билганидан, ахлоқ, одоб доирасидан чиқмаганидан кейин нима ҳам дер эдик. Бола-чақаларнинг қиқир-қиқир кулгани, баъзиларининг ўйинга тушгани, ўзига фокус кўрсатгани етарли даражада ҳордиқ чиқарганларига, кечаси тўйиб ухлашига, эртаси тиниқ ва бардам ўриндан туришларига ишонса бўлади.

Яна бир тоифа борки, улар тепса-тебранмас, кўпинча маъюс ва ҳафа бўлиб юрадилар. Доим бир нарса етишмагандек, ғам-ташвиш кўпайгандек туюлади уларга (меланхолик — қора ўт табиатлик). Ҳар ким ўз қилмишидан кўради деганларидек, бу тоифа кишилар юрак-томир касалликларига хийла яқин турадилар.

Бир меланхолик билан бўлган суҳбатда:

— Жаҳлим чиқса бироз бақираман, бирор нарса отибми, синдирибми ховримдан тушаман,— деган. Бу қанақаси бўлдийкин,— деб биз ҳануз ҳайронмиз.

Ёш болалар шўхлиги табиийдир. Шўхлик ҳам юқумли бўлиб, чарчаган, зериккан кишига дарров юқади. Бу илгаритдан маълум. Суқрот, Гераклит, Архит оғир меҳнатдан сўнг болалар билан ўйнашни ёқтиришган. Ҳордиқ чиқаришган. Агесилий кенжа ўғилчаси билан хивич от миниб ўйнаган, «кишнаган».

Катталарнинг фарзандлар, набиралар билан очиқ чеҳра билан кулгили ўйин бошлаб юборишлари ҳам фаол ҳордиқ чиқаришга ёрдам беради. Орамизда радиода ёки телевизорда берилган музика оҳангига рақсга тушадиган актерлар бўлиб, бирор асарни ижро этувчи ота-оналар ва фарзандлар ҳам йўқ эмас. Шу билан бирга понани пона билан чиқар, деганларидек машғулотни ўзгартириб, касбкорга берилувчилар ҳам топилади. Д. И. Менделеев оғир ақлий меҳнатдан сўнг чамадон ясаган. И. П. Павлов велосипедда сайр этган. Л. Н. Толстой эса ер ҳайдаган. Анатолий Карпов: «Масъулиятли ва давомли мия сафарбарлигидан сўнг қисқа муддатли дам олиш имконияти бўлади. Фикр ва хаёлларимдан озод бўлишга интиламан шунда, деб бекорга айтмаган.

Ким қандай табиатга эга бўлмасин, кимдир тавсия этган мана бу ажаб шифодан бехабар қолмасин.

«Саломатликни сақлаш учун майда-чуйда нарсаларни фожиа ҳолига қўйманг, кула-кула кетаверинг. Бир одам билан тортишиб, енгилдингизми? Кула-кула кетаверинг. Сизни алдаб ҳақингизга хиёнат қилдиларми? Кула-кула хиёнатини фош қилишга киришинг. Ишингиз орқага кета бошладими? Ғайрат, матонатни қўлдан бермай кула-кула ишингизнинг олдинга кетишига ҳаракат қилинг. Ҳар турли жарликларга яқинлашиб қолганингизни сезяпсизми? Ўша жарликларга тойиб кетмаслик чорасини кула-кула топинг. Саломатликни қидиряпсизми? Саломатликни қаҳ-қаҳа кулишдан бошланг».

Биз мақолага нуқта қўйсак бўлади. Чунки юрак-томир хасталикларининг олдини олишда ҳам, даволашда ҳам бундан ортиқ ва арзигули бирор нарса айтиш қийин.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати, республикада хизмат кўрсатган врач.

З. ЭГАМБЕРДИЕВА,
медицина фанлари кандидати.

«МЕДИЦИНА» НАШРИЕТИ ТУҲФАЛАРИ

«БОЛАЛАРНИ ШИКАСТЛАНИШДАН САҚЛАНГ»

Болалар ўртасида содир бўладиган шикастланишларга турли воқеалар, жумладан, кўча қоидаларига риоя қилмаслик, болаларни назоратсиз қолдириш сабаб бўлмоқда. Бундай шикастланишларнинг олдини олишда асосан нималарга эътибор бериш керак? Мабодо шикастланганда уларга биринчи ёрдамни қандай бериш мумкин?

Медицина фанлари кандидати Туроб Ҳасановнинг китобчасида ана шулар тўғрисида, болаларнинг уйда, кўчада, мактабда ва спорт ўйинлари пайтида шикастланиб қолишлари ҳақида ҳикоя қилинади. Шунингдек, китобда автор шикастланишларнинг олдини олиш, бахтсиз ҳодиса юз берганда нималар қилиш кераклиги тўғрисида зарур маслаҳатлар беради. Китобда баъзи бир ҳаётий мисоллар келтирилганлиги унинг таъсир кучини оширган.

«ЮРАК-ТОМИР КАСАЛЛИКЛАРИДА ДАВО ФИЗКУЛЬТУРАСИ»

Ҳаракат— умрга баракат, дейди халқимиз. Ҳар бир тирик жон ҳаракатда бўлади. Инсоннинг сиҳат-саломатлиги организмининг қандай чиниққанига боғлиқ. Лекин юрак-томирлар касаллигида физкультура машқларини фақат мутахассис врачлар маслаҳати билан амалга ошириш керак. Анна Сергеевна Абдулинанинг бу рисоласида юрак-томирлар системаси касалликларининг олдини оладиган, юрак фаолиятини, тузлар алмашинувини яхшилайдиган ва организмни мустаҳкамлайдиган жисмоний машқлар комплекси келтирилган.

«ОРГАН ВА ТЎҚИМАЛАРНИ КЎЧИРИБ ЎТҚАЗИШ»

Инсон ақл-заковати ҳар нарсага қодир. Ҳозирги пайтда жаҳондаги кўпгина медик олимлар одам органларини, жумладан юрак, буйрак ва бошқаларни кўчириб ўтказиш масаласида иш олиб боришмоқда. Бу борада катта ютуқларга эришилмоқда. Шавкат Каримовнинг бу китобчасида одамнинг қайси органларини кўчириб, ҳаёти сўнаётган беморга ўтказиш мумкинлиги ва бу ишнинг келажакдаги равнақи ҳақида жуда қизиқарли ҳикоя қилинади.

ТОҒ АСАЛИ

Республикадаги ўрмон хўжаликларининг асалари боқиладиган ерларидан ўтган йилдагига нисбатан бир ярим баравар кўп яъни 84 тонна асал олинди. Шифобахш тоғ асалини етиштириш топшириғи икки баравардан ҳам ошириб бажарилган Бахмал ўрмон хўжалигида айниқса юксак кўрсаткичларга эришилди.

Республика хўжаликлари яқин йиллар ичида асал етиштиришни уч баравар кўпайтиришни мўлжаллаб турибдилар.

(ЎзТАГ).

Т. ҚАИПБЕРГЕНОВ.

ГУМРОҲЛАР

Романдан боблар

Қорақалпоқ адиби Т. Қаипбергеновнинг «Қорақалпоқ достони» трилогияси жуда муҳим мавзуга— қорақалпоқ элининг Россияга қўшилишига бағишланган.

Қўшни хонликлар томонидан таланиб, эзилиб келган қорақалпоқ халқи асрлар давомида улуғ рус халқи паноҳига ўтишни орзу қилиб келди. Турли даврларда халқ орасидан чиққан илғор фикрли кишилар: Маманбий ҳам, Ойдўс бобо ҳам, Эрназар полвон ҳам зулм, адолатсизликдан ингранган, оч-яланғоч халқини рўшноликка олиб чиқиш йўлида жуда кўп уриндилар, йўл ахтардилар, янглишдилар... ва ҳар гал бунинг бирдан-бир йўли Россия билан бирлашишда, деган қарорга келдилар.

Қорақалпоқ халқининг ана шундай асрлар давомида улуғ рус халқи билан бирлашиш йўлидаги тинимсиз уринишлари трилогиянинг учинчи китоби «Гумроҳлар»нинг асосий ғоясини ташкил этади.

...Бой туни бўйи иккала хотинига тинчлик бермай йўл озиғи ҳозирлатди-да, тонг отар пайти Мовлон сариқ билан бирга йўлга равона бўлди.

Овулдан сал нари кетишлари билан юраклари чапак отиб, олиб кетаётган хабарлари учун бош вазир «нима истайсан?» деб сўраб қолгудек бўлса, бирдан шошиб қолмаслик учун нима сўрашларини маслаҳатлашиб кетишди.

— Нима истайсан, деб сўраб қолса, тоға, — деди Мовлон сариқ, — Мен жўрттага нима дейишимни билмай тураман. Шунда сен менинг ўрнимга жавоб бериб, бизнинг жиянга амал керак-да, бийлик ё мироблигни берсин, дейсан.

— Борди-ю, мендан сўраса, мен ҳам сипо бўлиб турай. Шунда сен менинг тоғамнинг моллари бемалол ўтлаб юрсин учун унга икки минг таноб ер берилса, дейсан.

— Тоға, мунча, ақлли одамлармиз-а! Онамнинг туғишган жиғари бўлганингдан айланай. Ўғил тоғага тортади, деганлари ҳам рост, мен шундоққина сенга тортганман.

— Ҳакканинг соз чертиб, илоннинг қўшиқ айтиб боришига қара!

Улар кутилмаганда аччиқ гап эшитилган томонга ярқ этиб қарашди. Йўлнинг чеккасидаги бир дўнглик ерга орқасидаги ўтинини қўйиб, ёнида дамини олиб ўтирган етим Бектўрани дарров танишди.

— Ҳой, нодон, ўтинингни кўтаролмай, жинлар билан гаплашиб ўтирибсанми? — деди Мовлон.

— Сизларга айтяпман, —деди Бектўра. —Юртни бетинч қилиш учун яна Хивага кетяпсизларми?

— Манави лаънатининг гапига қара, — деб Мовлон уни қамчилаш учун у томонга бурилган эди, Бектўра ўтин чопган болтасини қўлига олди.

Сержонбай бу йигитнинг Рўзматнинг олдига тез-тез келиб туришини, гапга чечанлигини биларди, шунинг учун дарров Мовлонга шивирлади:

— Олишма!

Мовлон тоғасининг гапини ерда қолдиришни истамадими ё бўлмаса Бектўранинг йўғон қўллари тутган чўян болтасидан қўрқдими, кетига қайтиб, бой билан яна йўлига кетаверди.

— Ҳозир одамлар ёмон бўлиб ўзгариб кетяпти, — деди Сержонбой сал нарироқ кетганларидан кейин. — Кўпчиликлари камбағаллар, оёқ яланглар. Сабаби нимада эканини сира тушунолмайман. Ҳаммасининг сиркаси сув кўтармайди, бир нарса десанг, бетингдан олади. Ҳар кимнинг ўтинини ташиб кунини ўтказиб юрган ҳозирги етимнинг сендай атоқли отлиққа болта кўтаришини қара. Уларни ишқилиб бир ёқадан бош чиқариб, бирлашишларидан асрасин, ишқилиб Олакўз буларнинг додига етадиган бўлмасин-да.

— Қўрқма, тоға, замоннинг ўзи баъзиларга ақл бераверар-кан-да. Ҳозир бизнинг овсар Рустамимиз ҳам ўзгариб қолган.

— Ҳозиргиникидака ўжарлик нишонаси кўриняптими унда ҳам?

— Билмадим, бугун азонда йўлга отланай деб турсам ёнимга келиб, «Ака, хотин олса яхши бўлади, дейишади, менга ҳам хотин керак», деб шивирласа бўладими.

Сержонбой унинг бу гапини эшитиб, шунчаки ҳазил бўлса керак деб серкиллаб кулишга кулди-ю, кейин Қорақум эшоннинг ёш хотинлар тўғрисида гапирган гаплари бирдан эсига тушиб, юрагини шубҳа қамраб олди. Олдинга юргани сари гумони баттар ошиб, тинкасини қуритаверди, қуритаверди. Бора-бора у отни эмас, от уни миниб кетаётгандай, қора терга тушиб кетди. Олдинда бир нималарни гапириб кетаётган Мовлон бир маҳал кетига қараган эди, тоғасининг ранги ўчиб кетганини кўриб қолди.

— Тоға, бирон еринг оғримаяптими?

— Ростанам мазам бўлмай қолди.

— Кун ҳам намозгар бўлиб қолди, энди бирон овул учраса, қўнармиз.

— Йўқ, Мовлон, — деб бой отни жиловидан тортди. — Менда мадор йўқ, бира-тўла уйга бориб қуласаммикан, деб ўйлаб турибман.

— Мен нима қилай?

— Сен кетавер. Аммо нафси бузуқлик қилакўрма, уқдингми? Мени йўлда бетобланиб қолганимни айт. Бирон нарса инъом қилса, яшириб кел.

Икки кишилик совға бир ўзига тегадиган бўлгани учун Мовлон ичида хурсанд бўлиб кетган бўлса ҳам, буни ташидан сездирмасликка ҳаракат қилди.

— Бирга бошлаган эдик...

— Бош вазирга мендан салом айт, —деди-да, кўп гапирмай, бой кетига қайтди.

У аввалига Мовлоннинг кўзида бетоб одамдай секин-секин кетган бўлса ҳам бир оз узоқлашгандан кейин отига қамчи устига қамчи босди. Боқувда юрган от кенг далада ўжар қуёндай сакраб, ем ейдиган қўрасига қараб учиб кетди. Бой отининг ёлига осилиб олди.

Сержонбой тун яримдан оғганда овулига етди. Ҳамма ўлик уйқуда. Уйига яқинлашганда отининг жиловини эгарига тортиб боғлади-да, оёғининг учида туриб қулоқ солди. Босар қўранинг оғзида ётипти. Ит эринибкираб икки оёғи устига қўйиб ётган бошини кўтариб қаради, эгасини таниб яна ётди. Юраги гуп-гуп ураётган бой чийнинг ташқарисида туриб қулоқ солган эди, ичкаридан хуррак овози эшитилди. Гулзебо ҳеч қачон мунақа хуррак отмас эди, бу аниқ эркак кишининг хурраги эди. Ҳар куни эговлаб-эговлаб қўранинг шифтига қистириб қўядиган ўткир болтасини олди-да, аста эшикни кўтарди. Ичкарисидан илгакни ҳам илиб қўйишмабди. «Мабодо битта-яримтасининг шарпаси сезилса, қочишга қулай бўлсин деган, ё кичкина уйда ухлайдиган катта хотини гумонсирамасин, илгагини илсам, шиқирлаб кетади деб қўрққан». Бой ойболтасининг юзини бир сийпаб кўриб, қочса ғофилда қолмаслик учун уришга қулай ушлаб олди ва аста ичкарига кирди. Туйнук нима учундир ярим ёпилган экан, тепадан тушиб турган ой нурида Гулзебонинг ёнида ётган Рустамни таниди. Боши ястиқдан ошиб тушиб, оғзи очилганча чалқайиб ётипти. Гулзебонинг пешанаси тиришиб, терлаб ётганга ўхшайди. Бой унинг бунчалик роҳат қилиб ухлашини сира кўрмаган бўлса ҳам ўзини босди, ҳеч қайсинисини уйғотмасдан Рустамнинг ягини чап қўли билан сал кўтарди-да, ҳалқумидаги олмасига болтани шартта туширди. Уйқуда балқиб ётган оғир тана илондай тўлғониб, қони осмонга отилиб кетди ва бир оздан кейин тинчиди қолди.

Гулзебо ҳақиқатан ҳам бу уйга келганидан бери бундай қаттиқ ухламаган эди, ҳеч нарсани пайқамади. Бой ўта сабрлилик қилиб уни ҳозир эмас азонда, бутун юртнинг олдида ўзи олдиндан айтиб юргани-дай қийма-қийма қилиб ўлдиришга, Эрназар олакўзни ҳам чақириб келиб, унинг олдида гуноҳини бўйнига қўйиб, қандай азобли, қийин ўлим эсига келса ўшандай ўлдиришни ўйлади-да, болтанинг қонини артмай тепасида қолдириб, аста ташқарига чиқди. Шошмай отининг ёнига бориб, уни қантарувдан бўшатди ва қўрага олиб кирди. Шундан кейин Эрназарни уйғотиб келгани кетди.

...Қаттиқ уйқудаги Гулзебо тушида алланимадан чўчиб, иккинчи ёнига ағдарилди. Қари бойнинг йўқлигидан хурсанд бўлиб қаттиқ ухлаб қолган Гулзебо Рустамнинг қачон ёнига кириб ётганини билмай ҳам қолибди. Ҳовлиқиб, қийиқдай сакраб туриб кетди. Ойнинг ёруғида кўрса, у ўйламаган фалокат юз берибди. Рустам қонга беланиб ётибди. Бошида қонли болта турипти. Гулзебонинг на йиғлашга, на бақиришга ҳоли келмай, бир нафас унсиз қотиб қолди. Ўзининг бошига тушиши мумкин бўлган азобли ўлим хавфи уни ҳушига келтирди. Бу ишни бой қилганини ва нима учун ўлдирмай кетганини дарров тушунди.

Кўзини очиб юмгунча хаёлига ҳар хил ўйлаб келиб, бирдан бу шармандаликдан қутилишнинг йўлини топгандай бўлди. «Ўликни яшириш керак».

Ўлим хавфи даван гирдай йигитнинг ўлик танасининг оғирлигини сездирмай, уни жойидан осонгина жилдирди. Гулзебо бор кучини ишга солиб, судраб уни ташқарига олиб чиқди, молхонага олиб кирди-да, тезда белни топиб, аллон-таллон ерни чуқилаб, ўликни ётқизди, устига тупроқ тортди, устидан яна сомон ҳам сочиб қўйди. Яна ичкарига қайтиб келаётганида ит пайқаб қолиб, хуриди, кичкина уйдан Улбўлсиннинг бақиргани эшитилди.

— Гулзебо-о-о!

Гулзебонинг хаёлига яна бир фикр келди. Қонли тўшакни тезда ўраб буклаб, қонли болтани яширди-да, овоз берди.

(Давоми бор).

Саломатлик посбонлари доим инсон сиҳат-саломатлигини назорат қилиб турадилар. Улар учун медицина муассасаларида ҳамма шарт-шароитлар яратиб берилган. Ленин районидаги марказий 1-поликлиниканинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётидаги медицина пункти шифокорлари ҳам меҳнаткашларга яхши хизмат кўрсатмоқда. Бу бўлим замонавий медицина асбоб-анжомлари билан тўлиқ жиҳозланган.

СУРАТДА: физиотерапия кабинетининг фельдшери Марина Орлова беморнинг саломатлигини назорат қилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Илмий лабораторияларда

«УРОРОСТ»

«Оқ олтин»— диёримизнинг асосий бойлиги. Ундан мўл-кўл ҳосил етиштириш йўлида деҳқон ҳам, ишчи ҳам, олим ҳам тинмай меҳнат қилади, изланади. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг профессор Н. Мақсудов бошчилик қилаётган умумий химия кафедраси ва проблемали илмий текшириш лабораторияси илмий ходимлари ҳам бу борада сермаҳсул ижод ва изланишлар олиб боришмоқда. Кафедра ва илмий лаборатория химиклари 1974 йилдан шу кунгача икки минг беш юздан ортиқ янги химиявий препаратларни синтез қилдилар. Натижада қишлоқ хўжалигида катта аҳамиятга эга бўлган 100 га яқин моддалар аниқланди. Шу препаратлардан 18 тасига СССР Министрлар Совети қошидаги Ихтиро ва патентлаштириш Давлат комитети томонидан авторлик гувоҳномаси берилди.

Институтнинг бир группа химиклари яқинда «Уророст» деб номланган препарат яратдилар. Бу препарат ғўзанинг ўсишини тезлаштиради ва ҳосилдорлигини оширишга ёрдам беради. «Уророст» препарати ҳозиргача жуда кам ишлатилаётган янтар кислотасидан ўзининг жуда ҳам кучли физиологик активлиги ва арзонлиги билан кескин фарқ қилади. Оддий сувда жуда яхши эрувчи, ҳидсиз, оқ рангли кристалл «Уророст»нинг бир килограмминнинг қиммати 60 тийин. Пахтачиликда ишлатилаётган янтар кислотасининг бир килограмми эса 27 сўм туради, яъни «Уророст» препарати ундан 45 марта арзондир.

«Уророст» стимулятори 1975— 78 йилларда республикамизнинг ҳар хил географик-экологик шароитлардаги бир неча колхоз ва совхозларида ва ТИИИМСХнинг Ўрта Чирчиқ районига жойлашган ўқув-тажриба хўжалигида, жами бўлиб 500 гектардан ортиқ пахта майдонида синаб кўрилди. Ғўза чигити 0,02 процент концентрацияли «Уророст» эритмасида ивитиб экилди. Ҳар бир гектар учун кетадиган чигитга 20 грамм «Уророст» стимулятори сарфланди. Янги стимуляторнинг таъсирини таққослаш учун янтар кислотаси ва марганец тузлари ишлатилди.

Биологлар ғўза уруғининг тез униб чиқишида «Уророст»нинг таъсирини ҳар томонлама текширдилар Бу тажриба дала шароитида ҳам яхши натижа берди. Дала шароитида уруғнинг умумий ўсиб чиқиши бир ярим-икки кунга тезлашди. Стимуляторлар қўлланилаётган тажриба майдонларидаги ўсимликларнинг ўсиши ва ривожланишидаги маълум фазаларида олиб борилган кузатишлар ҳам яхши натижалар берди. «Уророст» ўсимликларда чин барг ҳосил бўлишидан то кўсакларнинг очилишигача яхши таъсир кўрсатди. Энг охирги ҳисоб-китоблар шуни кўрсатдики, янги стимулятор таъсирида ғўзанинг бўйи контрол ва эталонларга нисбатан 15.4— 20.6 сантиметр, ҳосил шохининг сони 0.6— 2.7 дона, кўсаклар сони 0.5 — 1.8 дона ортиқ бўлди. Булардан ташқари, янги стимулятор «Уророст» ғўзанинг гуллаш ва кўсакларининг очилиш фазасини ҳам 3,1 — 5.3 кунга тезлаштирди. Ўртача ҳар бир туп ғўзадаги кўсак сонининг ошиши ва барвақт етилиши янги стимулятор қўлланилган тажриба пайкалларида ҳосилнинг ошишига ва нес-нобуд бўлмай териб олишга ёрдам берди. Ҳар гектар пахта майдонидан 2.6— 19.1 процент мўл ҳосил олинди. Яъни эталонлар қўлланилган далалардан 34.9— 35.8 центнер пахта олинган бўлса, «Уророст» таъсир эттирилган майдондан 41.6 центенер пахта ҳосили олинди.

Иқтисодчилар н и н г ҳисобига қараганда. янги стимулятор «Уророст»ни қўллаш орқали ҳар гектар майдондан 200 сўмдан ортиқроқ қўшимча фойда олинди. Жами хўжаликлар бўйича олинган қўшимча фойда 100 минг сўмни ташкил қилди. Агар республика миқёсидаги 1 миллион 800 минг гектар ерга шу препарат қўлланилса. ҳосилни ошириш ҳисобига хўжаликлар томонидан 360 миллион сўм қўшимча фойда олиш мумкин.

Кафедра ва илмий текшириш лабораториясида синтез қилинган янги стимуляторларнинг ғўзага таъсирини ўрганишда катта ходим, қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари Х. Искандаров, Х. Мирҳайдаров. Х. Г. Мақсумова, К. Авезов, кичик илмий ходимлар М. А. Акрамова, О. Нуъмонова, И. Норқулов, С. Н. Ниёзовларнинг илмий хизматлари алоҳида ўринни эгаллайди. Лабораториянинг ходимларининг пахта ҳосилини ошириш юзасидан қилган сидқидил меҳнатлари учун «Уророст» стимуляторига ҳам яқинда СССР Министрлар Совети қошидаги Ихтиро ва патентлаштириш Давлат комитети томонидан авторлик гувоҳномаси берилди.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

физкультура ва СПОРТ

Газетхон илтимоси

ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ РУФАТ РИСҚИЕВ БИЛАН ИККИНЧИ СУҲБАТ

«БОКС–МЕНИНГ ҚУВОНЧИМ»

Ҳурматли редакция! 1978 йил 3 январда газетангиз саҳифасида машҳур ўзбек боксчиси Руфат Рисқиевнинг рингни тарк этганлиги ҳақида маълумот берган эдингиз. Бизни чемпионнинг бугунги ҳаёти жуда қизиқтиради. Илтимос, унинг ҳозирги фаолияти, мақсади, ўй ва режалари ҳақида маълумот бергайсиз.

Ҳ. СОБИРОВ, С. САНДОВ, О. ЗУФАРОВ, Р. НИГМАТУЛИН, Р. ҲАКИМОВА ва бошқалар.

Ҳа,бокс мухлисларининг 1974 йилги жаҳон чемпиони, ўзбек боксининг шон-шуҳратини океан ортида ҳам кўкларга кўтарган, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Руфат Рисқиевнинг шу кунлардаги ишлари билан қизиқишлари табиийдир. Негаки, Ватанимиз пойтахти Москвада бўладиган XXII Олимпиада ўйинлари тобора яқинлашиб боряпти. Унда совет боксининг шарафини кимлар ҳимоя қилади? Бокс мухлисларининг редакциямизга ёзаётган мактубларида ана шу савол билан бирга «Руфат Рисқиев ринга қайтадими? Наҳотки Олимпиадада қатнашмаса» деган фикр-ўйлар сезилиб турибди.

Дарҳақиқат, спорт катта бир олам. Унда ажойиб воқеалар кўп бўлади. Футбол юлдузи Пеле ҳам бир неча марта яшил майдонни тарк этган. Аммо бу асосликча бўлмаган. У такрор ва яна такрор футбол майдонига қайтган. Хўш, шундай экан, наҳотки Р. Рисқиев ҳам рингга такрор қайтмаса?

Йўқ. Бундай бўлиши мумкин эмас. Унинг фикри қатъий эди, ўшанда. Лекин яна ким билади, дейсиз... Ана шу шубҳа ўй-ҳаёл билан ҳозирда у тренерлик қилаётган «Динамо» кўнгилли спорт жамиятига йўл олдик. Аммо у ерда XXI Олимпиада ўйинларининг кумуш совриндорини учратолмадик. У «Динамо» кўнгилли спорт жамиятининг Киров кўчасида жойлашган филиалида экан.

...Бир-бирига туташ залларни четлаб ўтиб, бокс секциясига яқинлашдик. Кенг, ёруғ бокс зали гавжум эди. Зал ўртасига «Олимпиада ринги» ўрнатилган. Унда тошкентлик ёшлар билан тренер Руфат Рисқиев машқ ўтказар, болаларга гоҳ назарий, гоҳ амалий ёрдам берарди. Боксининг ўзига хос сирларини уқтирарди.

Руфат бизни кўрди-ю, болаларга ниманидир тушунтириб, биз томонга юрди.

— Э, келинглар, машғулотгами? — ҳазиломуз оҳангда сўради у биз билан мамнун кўришаркан.

— Бир куч синашайлик, — деб келдик-да ҳазиллашдик биз...

Муддаога ўтганимизда у жиддийлашди.

— Аҳдим қатъий бўлган. Ҳозирги ишимдан эса жуда мамнунман. Киши ўз орзусига эришганда қанчалик бахтиёр бўлади. Мен ҳам ўзимни ана шундай бахтиёрлардан деб ҳисоблайман

Тўғри, катта рингни тарк этдим, лекин бу боксни бутунлай ташладим деган сўз эмас. Мана, энди булар билан машғулман — у, нарида машқ ўтказаётган 50 нафар ёш боксчига ишора қилди. — Ёшлар билан ишлаш эса роятда қизиқарли ва мухим. Уларнинг орасида истеъдодлилари, ярқдалилари жуда кўп. Болаларнинг кўпчилиги ўзим ўқиган 40-мактабнинг ўқувчиларидир. Улар билан ҳафтада тўрт маротаба машқ ўтказяпман. Машқлар давомида орттирган тажрибамни, бор билимим ва маҳоратимни уларга етказишга интиляпман.

Очиғини айтганда, болаларга ҳавасим келади. Улар ҳали жуда ёш. Лекин болаларни ҳали олдинда қанчадан-қанча қурашлар, машаққатлар, ғалаба қувончлари-ю, мағлубият аламлари кутмоқда. Бир сўз билан айтганда, улар катта спорт бўсағасида туришибди.

— Гапингиз тўғри, лекин катта спортга кириб келишнинг ўзи бўлмайди. Унинг машаққат, қийинчиликлари кўп, бу боксда ёрқин намоён бўлади. Бунга ҳамма ҳам чидайвермайди. Шу нуқтаи назардан, шогирдларингиз тўғрисида қандай фикрдасиз.

— Болаларнинг боксга бўлган иштиёқлари жуда баланд. Иштиёқ, ихлос — боксчи бўлиш учун жуда мухимдир. Кўпгина ёшлар «синов зарбаси»ни тотиб кўришлари биланоқ, жуфтакни ростлаб қолишади. Табиийки, бундай ёшлардан ҳеч қачон моҳир боксчи чиқмайди. Улар фақат боксни шуҳрат деб биладилар. Уларнинг хаёлида: «Боксчи бўлсам, ҳамма мендан қўрқади» деган бемаъни фикрнинг жойлашиб қолганига ачинаман, холос. Лекин мен тренерлик қилаётган ўсмирлар орасида бундайлар йўқ. Улар бокс қоидаларига мувофиқ «чигириқ»дан ўтказиб, қабул қилинган.

— Ҳақиқий боксчи бўлиш учун кишида туғма талант бўлиши керак, дейишади. Сиз бу ҳақда қандай фикрдасиз?

— Менда ҳам туғма истеъдод бор дейишарди. Балким шундайдир. Лекин бу — талант бор экан, бошқа нарса керакмас, деган сўз эмас. Ҳар бир киши ўзида бирор ишга қобилият сезса, у буни тинмай ривожлантириши лозим. Боксчи бўламан деган ҳар бир ёш йигит ҳам ўз устида тинмай ишлаши, машқ қилишдан эринмаслиги, ҳар томонлама жисмоний камолотга эришиши учун ҳаракат қилиши керак бўлади. Боксда ўзига хос тактика ва техника мавжуд. Энг мухими ёш боксчи ана шундан баҳраманд бўлиши керак.

Бизнинг мамлакатимизда ёшларнинг етук спортчи, шу жумладан боксчи бўлиб етишиши учун барча шарт-шароитлар муҳайё. Ҳозирда Иттифоқимиздаги болалар ва ўсмирлар спорт мактабларида «Олимпиада резервини тайёрлаш системаси» тузилган. Болалар ана шу мактабларда ўқиш билан бирга мунтазам машқлар ўтказишади. Улар ўртасида истеъдодлилари жуда кўп. Фикримнинг исботи учун яқинда Минскда ўтказилган II Бутуниттифоқ ёшлар ўйинларини эслашнинг ўзи кифоя. Унда 183 нафар спортчидан 126 таси, яъни 70 процента спорт мактабларининг ўқувчиларидир.

— Мусобақаларда кўплаб ёшларнинг иштирок этаётгани бизни куюнтиради, албатта. Айтинг-чи, ёш боксчи жангда ғалабага эришиши учун асосан нималарга эътибор бериши лозим?

— Маълумки, ҳар бир жангчи рингга ғалаба иштиёқи билан чиқади. Жанг пайтида иложи борича куч ва қувватни кам сарфлаб, техника ва тактикани кенг қўллаши керак. Рақибнинг ҳимоясига қарши самарасиз зарбалар бериб, қувватни ортиқча сарфламаслик ва мускулларни узоқ муддат таранглаштирмаслик шарт. Бу айниқса турнир мусобақаларида жуда зарур.

— Кечирасиз, Сиз доимо жангни актив олиб боришга, биринчи раунддаёқ ташаббусни қўлга олишга ҳаракат қилгансиз. Ўз шогирдларингизга ҳам ана шу тактикани маъқул кўраяпсизми?

— Ҳа. Бу менинг энг севган тактикам бўлган. Жангда ташаббусни қўлга олиш ғалаба калити. Рингда енгил силжий билиш, мушоҳада юритиш муҳимдир. Шунингдек, яқин, ўрта, узоқ масофадан зарба бериш усулларини, комбинацияли жанг техникасини мукаммал эгаллаган боксчи доимо ғалабага яқин бўлади. Бундан ташқари, рақибдан устунлик қилиш жангни тактика жиҳатдан қай даражада тузишга боғлиқ. Юқорида айтганимдай, мушоҳада билан иш юритиб, рақибга қўл келмайдиган тактиканы қўллаш лозим.

Тренер сифатида мен ҳам иложи борича ўз шогирдларимга бокс жангининг тўрттала тактикасини пухта эгаллашга, уларни рингда кенг тадбиқ этишга, биринчи раундаёқ ташаббусни қўлга олишни ўргатишга ҳаракат қиламан.

— Айтинг-чи, ташаббус кўрсатишни қандай изоҳлайсиз? Ахир, рақибга ҳам барча тактика усуллари таниш бўлади-ку!?

— Биласизми, рингда ташаббус бирдан кескин ҳужум қилишдан бошланади. Агар рақиб дарҳол бунга муносиб қарши зарба қайтарса, у ҳолда ҳаракатни серияли зарбалар бериш билан ривожлантириш даркор. Жанг пайтида спортчи тушкунликка тушмаслиги, аксинча ғалаба сари интилиши керак. Ҳолбуки, рингда ташаббус кўрсатиш ҳар қандай рақибнинг ғалабага бўлган иродасини пасайтиради.

— Яна бир савол. Шогирдларингиз орасида боксдан безиб кетганлари ҳам бўлдими? Ахир «етилмаган зарба»ларга дош беролмай, хайр-маъзурни насия қилувчи ёшлар ҳам бўлади-ку!?

— Ўринли савол. Дастлаб тренерлик ишимни бошлаганимда бундай ҳолга дуч келдим. Лекин бир кишигина шундай қилди. Хоккейчилар «Хоккейда қўрқоқларга ўрин йўқ» деганларидек, бизда ҳам бундайларга ўрин йўқ. Мард ва иродали кишиларгина қўлига чарм қўлқоп киядилар.

Айрим ёшларнинг боксни ташлаш сабаблари бу — машқларга чидамаслик, кундалик машғулотларга совуққонлик билан қарашдадир. Бу тўғрида биринчи суҳбатимизда батафсил айтган эдик. Машқларга чидаган боксчигина рингда ҳақиқий жанг олиб боради. Ахир спортчилар тили билан айтганда, «Машқларда қийин бўлса, жангда осон бўлади»

— Яқинда бўлиб ўтган СССР кубоги учун бўлган мусобақаларда Ўзбекистон терма командаси муваффақиятли иштирок этди. Мутахассис сифатида Сиз буни қандай баҳолайсиз?

— Маълумки, ўзбек боксчилари фақат Иттифоқимизда эмас, балки чет элларда ҳам танилган. Чунки унинг сафида ёш, умидли, истеъдодли спортчилар кўп. Кубок мусобақасида ҳам командамизнинг учинчи ўринни эгаллаши фикримнинг исботидир. Айниқса, боксчиларимиз ўртасида андижонлик Феликс Пакнинг маҳорати диққатга сазовордир. У кейинги пайтларда Бутуниттифоқ ва турли халқаро мусобақаларда қатор ғалабаларни қўлга киритиб келяпти. Ўйлайманки, у албатта 1980 йили Москва Олимпиадасида муваффақиятли иштирок этади

— Ва ниҳоят, келгуси режаларингиз, мақсадингиз, ёшларга тилагингиз...

— Режалар жуда катта. Ҳар бир устоз шогирдини ўз касбининг устаси бўлиб етишишини орзу қилганидек, менинг ҳам орзуим, мақсадим ёшларни етук спортчи қилиб тайёрлаш, уларни катта спорт майдонига, ҳалқаро учрашувларга олиб чиқишдир. Киши ўзи эккан дарахтнинг мевасини кўриб қанчалик қувонса, мен ҳам ўз шогирдларимнинг муваффақиятларидан шунчалик қувонаман. Аслида, ҳаётимнинг мазмуни ҳам, қувончи ҳам ана шундадир.

Ёшларга истагим шуки, аввал айтганимдек, бокс билан шуғулланишсин. Бокс кишини иродали, сахий, бақувват, маънавий пок, одобли, соф қалбли бўлишига ёрдам беради

Суҳбатни Т. ТОШЕВ, А. ЭРНАЗАРОВ олиб боришди.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ДАҚИҚА. В. Молгачев фотоэтюди.

ТУРНИР ЯКУНЛАНДИ

Тошкентда Ленин комсомолининг 60 йиллигига бағишланган шахмат мусобақаси тугади. Унда олмаоталик спорт мастери Евгений Владимиров ғолиб чиқди.

Биринчи ўринниг тақдири якунловчи ўйинда аниқланди. Бунда Владимиров тошкентлик мастер Георгий Аъзамов билан учрашди. Қозоғистонлик спортчи бу ўйинда ғолиб чиқиб, 15 имкониятдан энг кўп ютуқ билан 11 очко тўпладн. Красноярсклик спорт мастери Лев Псахис иккинчи, тошкентлик Дмитрий Каюмов эса учинчи ўринни эгаллади.

Рекорд янгиланди

ЭЛЕКТРОСТАЛЬ. Новокуйбишевсклик 25 ёшли Александр Логутов (75 килограммгача вазнда) оғир атлетика бўйича шу ерда ўтказилган Россия Федерацияси чемпионатида 196,5 килограмм тошни силтаб кўтариб, янги жаҳон рекордини ўрнатди. У ленинакандик Европа чемпиони Вартан Миллитосян эришган ютуқдан 0,5 килограмм ўзиб кетди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Спорт ўйинлари шаҳри

Тожикистоннинг пахтачилик райони маркази — Исфарада дам олиш кунлари шаҳардаги стадионларда, маданият ва истироҳат боғлари, майдонларида енгил атлетикага, гимнастикага ишқивоз юзлаб спорт ҳаваскорлари тўпланадилар. Волейболчилар, теннисчиларнинг мусобақалари қизиқарли ўтади. Айниқса «гуштингири» миллий курашига қизиқиш катта. Ченка атрофдаги колхозлардан келган пахлавонлар шаҳарликлар билан бирга кураш тушадилар. Спорт кунлари Исфарада «Ҳосилот» қишлоқ спорт жамиятининг ҳамда маданият ва истироҳат боғи дирекциясининг ташаббуси билан ўтказилмоқда. Мусобақа ғолибларига мукофотлар таъсис этилган. Боғлардаги стендларга мусобақа кўринишларини тасвирловчи фотосуратлар қўйилади. Энг яхши спортчилар — шофер А. Ҳодиев, дурадгор С. Муҳиддинов, тренер Е. Тхак ва шаҳардаги бошқа таниқли спортчиларнинг номлари ёзилади.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

Қолган нондан таом

Халқ нонни қадимдан энг азиз билиб келади. Шу сабабли азалдан қотган ва қолган нонни ташлаб юбормаслик, агар қолса, улардан турли хил таомлар — чунончи, қотган кулчалар ва квасгина эмас, балки кўпдан-кўп емишлар тайёрлаш учун фойдаланиш одат тусига кириб қолган. Қотган нон ва булкалардан талқонлар, кекслар, пирог ва ҳатто шўрва ҳам тайёрланади.

ҚОТГАН НОНДАН МАЗАЛИ ТАОМЛАР ТАЙЁРЛАШ ЮЗАСИДАН БИР НЕЧТА РЕЦЕПТЛАРНИ ЭЪТИБОРИНГИЗГА ҲАВОЛА ҚИЛАМИЗ.

ДЕҲҚОНЧА ШЎРВА

Қотган нон бўлаклари майда қирқилган петрушка ва пиёз билан бирга қовурнб, сувли кастрюлкага солинади, таъбга қараб туз солинади, қайнагунча кутилади. Кейин шўрвага аста бир нечта хом тухум қўйилади ва мунтазам қовлаб турилади. Таом пасайтирилган олоҳда қайнатилади.

ОЛМАЛИ ПИРОГ

Қолган батон қобиғидан тозаланади, ўртасидан иккига қирқилади ва ҳар бир қисми эни 3— 4 миллиметрлик ярпоқчаларга ажратилади. Тухум сут ва шакар ёки қанд унида қорилади. Ҳосил қилинган масаллиққа нон ярпоқлари бўктирилиб, товага қўйилади. Товага олдиндан сариқ мой қуйилган ва майдаланган қотган нон увоғи сепилган бўлиши керак. Олма тозаланади, тўрт бўлакка қирқилади, уруғ қисми олиб ташланади, сўнг бўлакчаларга бўлиниб, қайнаб турган шакар шарбатига солинади. 3— 4 минут қайнатилгач, совутилади. Тайёрланган олма нон бўлаклари қатламига жойлаштирилади, хом тухумга бўктирилган ана шундай қатлам билан уларни усти ёпилади ва духовка шкафда пиширилади.

Ширин олмаларни устига шакар сепиб, шундоқлигича фойдаланиш мумкин.

Рецептура: оқ нон батони, 250—300 грамм олма, 2 — 3 та тухум, 1 стакан сут, ярим стакан шакар.

КЕКС

Қолган оқ нон қобиғи олиб ташланиб, қирғичда қирилади. У кастрюлга солиниб, устидан сут қуйилади ҳамда нон увоқлари яхши бўкиши учун сутда 30— 40 минут сақлаб турилади, сўнг яхшилаб қориштирилади. Тухум сариқ ва оқига ажратилади. Тухум сариғига шакар қўшиб, тухум оқини эса, кўпик ҳолига келгунга қадар қориштирилади. Буларнинг ҳаммаси нон массаси билан қўшилади. Унга бир ош қошиқ қиздирилган сариқ мой ва ярим стакан кишмиш қўшилади. Тайёрланган масаллиқ қолипчаларга қуйилади. Бунда қолипчалар ёғ билан мойланган ва қотган нон увоғи сепилган бўлади. Таом 190 — 200 даража ҳароратда пиширилади.

Рецептура: бир батон оқ нон, 0,5 литр сут, бир ош қошиқ ёғ, 1/2 стакан майиз, 3— 4 дона тухум.

ОҚ БУЛКАДАН ПУДИНГ

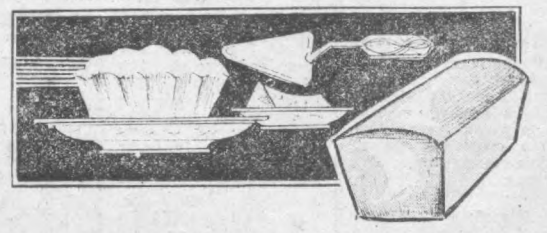
Тухум қошиқ билан бир хил тусга киргунча қорилади, сут аралаштирилади, устидан қирғичдан ўтказилган булка увоғи солинади, қаймоқ ва доривор қўшилади. Яхши қориштирилган масаллиқ кичик-кичик порцияларда қолипларга қуйилади, устидан шакар сепилган майда олма бўлакчалари тўшалади. Масаллиқ олма қатлами устига чиқиб туриши лозим. Қолип олдиндан ёғ билан мойланган ва қотган нон увоғи сепилган бўлади. Таом 160—180 градусда пиширилади ва мураббо билан дастурхонга тортилади.

Рецептура: қирғичланган булка (1/2 стакан), тухум 5 дона, 1/2 стакан сут, 3/4 стакан қаймоқ, 1 стакан шакар, 1/2 килограмм олма, 2 ош қошиқ майдаланган қотган нон, 50 грамм ёғ, долчин ёки занжавил.

ҚОРА НОНДАН ПУДИНГ

Қолган қора нон қирғичдан ўтказилади, қиздирилган сариқ ёғ қуйилади. Бир хил массага айлангунча қорилади. Устидан аста-секин 4 та тухум сариғи (биттадан), шакар, яримта лимон цедраси, қаймоқ ва лимон шарбати қўшиб борилади. Яхши қориштирилган массага аталанган тухум оқи қўшилади, ҳаммаси аста-секин қориштирилиб, ёғ билан мойланган қолипга қуйилади. Таом 180— 200 даража ҳароратда пиширилади.

Рецептура: 1 стакан қирғичланган қора нон, 125 грамм сариқ ёғ, 4 дона тухум, 1 ош қошиқ шакар, 1/2 стакан қаймоқ, 1 чой қошиқ лимон шарбати, 1/2 лимон ярпоғи.

ОЛМАДАН ШАРЛОТКА

Сарёғ билан мойланган кастрюлга майдаланган қотган нон қатлам-қатлам қилиб жойлаштирилади. Бўлакларга қирқилган олма ҳам ана шу тақлидда кастрюлга тўшалади. Ҳар бир қатламга шакар сепилиб, устидан сарёғ бўлакчаси қўйилади. Кастрюль духовкага 20 минут қўйилади. Олмалар юмшоқ ҳолга келганда ва қотган нон шарбатни сингириб бўлганда шарлотканн кастрюлдан олинг. У иссиқ ҳолда ҳам, совуқ ҳолда ҳам жуда мазалидир. Уни мураббо, мева соуси билан дастурхонга тортиш мумкин.

Рецептура: 150 грамм қотган нон, 10 дона олма, 300 грамм шакар, 100 грамм сарёғ, мураббо, пряниклар.

Қолган ортиқча нонларни ташлаб юборманг. Улар сизга ҳали кўп яхши хизматлар қилади. Халқимиз яхши одатларига доим амал қилинг!

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА— 30/XI да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/XI да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/XI да **Қизил дурралн нозик ниҳолим,** 30/XI да **Тошкентнинг нозанин малинаси.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— «Аренада москвалинлар» янги цирк томошалари (19.30).

КИНО

29 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР: «ДАВРИМИЗНИНГ ИДРОКИ, ШАРАФИ ВА ВИЖДОНИ»— **Фестиваль.**

«САЛОМ, ПОЙТАХТ!»— **Навоий номли.**

«КРАСНОДОНДАГИ МАНГУ АЛАНГА!»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ФАҚАТ УРАЛ»— **Қозоғистон.**

«ПАХТАДАН НОН»— **Ғунча.**

«ИНСОНЛАР ХИЗМАТИДА» — **С. Раҳимов номли.**

«ЕР ОСТИ ВОДИЙСИ»— **Ғунча.**

«БЕПАРВОЛИК»— **Янгиобод.**

«ФАН ВА ДИН»— **Восток.**

БАДИЙ ФИЛЬМЛАР:

«БИР ҚАРАШДАГИ СЕВГИ» — **С. Раҳимов номли.**

«ЕНИНГДА НОРИНГ БЎЛСА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги, Навоий номли, Мир.**

«МЕНИНГ ЕҚИМТОН ЭРКАТОЙИМ» — **Лисунов номли, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли.**

«ПЯТНИЦКИЙ ҚУЧАСИДАГИ ҚОВОҚХОНА»— **Ғунча.**

«ГАЛАТИ АЁЛ» —**Искра.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ВА ҲУЖЖАТЛИ-ХРОНИКАЛ ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ— **Москва, Дружба, Фестиваль, Лисунов номли, Мир, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли, Қозоғистон, Навоий номли, Узбекистон 25 йиллиги номли, Чайка, Кўкча, Пионер, Нукус.**

30 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР: «ДАВРИМИЗНИНГ ИДРОКИ, ШАРАФИ ВА ВИЖДОНИ» — **Фестиваль.**

«САЛОМ, ПОЙТАХТ!» — **Навоий номли.**

«КРАСНОДОНДАГИ МАНГУ АЛАНГА»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ФАҚАТ УРАЛ»— **Қозоғистон.**

«ПАХТАДАН НОН»— **Ғунча.**

«ИНСОНЛАР ХИЗМАТИДА» — **Кўкча.**

«ОДДИЙ ҲАҚИҚАТГА ЭРИШИШ»— **С. Раҳимов номли.**

«ЕР ОСТИ ВОДИЙСИ»— **Ғунча.**

«БЕПАРВОЛИК»— **Янгиобод.**

«ФАН ВА ДИН» — **Восток.**

БАДИЙ ФИЛЬМЛАР:

«БИР ҚАРАШДАГИ СЕВГИ» — **С. Раҳимов номли.**

«ЕНИНГДА НОРИНГ БЎЛСА»— **ВЛКСМ 30 йиллиги, Навоий номли, Мир.**

«МЕНИНГ ЕҚИМТОН ЭРКАТОЙИМ»— **Лисунов номли, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли.**

«СЕНИМИ, ШОШМАЙ ТУР!» — **Ғ. Ғулом номли.**

«ПЯТНИЦКИЙ ҚУЧАСИДАГИ ҚОВОҚХОНА»— **Ғунча.**

«ГАЛАТИ АЁЛ»— **Искра.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ВА ҲУЖЖАТЛИ-ХРОНИКАЛ ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ— **Москва, Дружба, Фестиваль, Лисунов номли, Мир, Восток, Ҳамза номли, Янгиобод, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли, Қозоғистон, Навоий номли, Узбекистон 25 йиллиги номли, Чайка, Кўкча, Пионер, Нукус.**

Тошкент «Сервис» фирмасининг

ГАЗЕТА-ЖУРНАЛ ҚИРҚИМЛАРИ БЎЛИМИ **буюртмачини қизиқтирган турли темаларга ОБУНА ТАШКИЛ ҚИЛАДИ**

Газета-журнал қирқимларн мамлакатимизда ва чет элларда юз бераётган воқеа тўғрисида хабар қилади, СССРда нашр қилинаётган газета ва журналлардан керакли материаллар олиш имконини беради.

Ҳар бир тема бўйича қирқимлар буюртмасининг **баҳоси 4 сўм 50 тийин.**

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ленин кўчаси, 75-уй, телефон: 56-55-75.

«Ташпромстрой» трестининг

57-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА **ишга терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, монтажчилар, пайвандчилар КЕРАК**

Ёлғиз кишилар прописка ва ётоқхона билан таъминланадилар. Турар жой навбат билан умумий асосларда берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона— Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

29 НОЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Горичлар, қаердасиз?». 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Қувноқ ноталар». 19.00 «Фан оламида». «Молекуляр биология ва биоорганик химия проблемалари». Кўрсатувда Нобель мукофотининг лауреатлари, профессор В. Прелог (Швейцария), профессор А. Тодд (Буюк Британия), профессор Р. Вудворд (АҚШ). Стокгольм университетининг профессори Л. Эрнстер, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик О. С. Содиқов иштирок этади. Кўрсатувни Ленин мукофотининг лауреати, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Ю. А. Овчинников олиб боради. 19.30 «Халқ чолғу асбоблари». Гусли. 20.15 «Тавакалчилик стратегияси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.10 «Музикальная жизнь». Телевизион журнал. 23.45 Янгиликлар.

Узбекистон телевидениесининг программаси

18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор». 18.45 «Партия планлари— халқ планлари». «Узплодоовощсбинпром» бугун ва эртага» (рус.). 19.15 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.30 «Қўшиқ ва рақс». Концерт. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 «Дўстлик экрани». «Буюк ватандаш даври». Урта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.10 «Пахтазор — мардлар майдони». 22.25 «Телевидение экранида биринчи марта». «Ягона йўл». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.30 Болалар учун фильм. «Биз Спассканмиз». 20.00 «Кругозор». Илмий-оммабоп программа (рус.). 20.30 «Концерт программаси». Фильм-концерт. 20.55 Тошкент янгиликлари.

30 НОЯБРЬ — ПАНШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.45 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Олға, болакайлар!». 11.05 «Тавакалчилик стратегияси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 12.20 «БАМни қураётганлар ҳақида». В. Кладницкийнинг қушиқ сюитаси. Ленинграддан олиб кўрсатилади. 13.00 Мамлакат телевидениеси студентлари ҳужжатли фильмлари программаси. 13.35 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». СССР халқ рассоми М. Савицкий. 16.05 «В. В. Андреев номли рус халқ оркестри чалади». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 16.35 «Гражданин бўлиб етишишнинг шарт». 17.05 «Ям-яшил гуллар». Николай Рубцов поэзияси. Фильм-концерт. 17.45 «Орлёнок» телестудиясининг концерт залн.

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Дима йўлга отланди». Мультфильм. 19.05 «Миллионлар ленинча университети». 19.35 Давлат Шимол рус халқ хорининг концерти. 20.20 «Тавакалчилик стратегияси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.10 СССР халқ артисти Ю. Гуляев ижросида рус композиторларнинг романслари.

Узбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Янгмасвой Яшил шаҳарда». Болалар учун мультфильм. 18.15 «Ешлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 18.45 «Халқ контроли экрани» (рус.). 19.15 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.30 Узбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари. Б. Йўлдошев. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Дидлан куйлаб, ўйна қувнаб». Ота-оналар учун болалар концерти. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.10 «Интит билан қиз». Бадиий фильм. 23.15 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Винокор»— «Динамо» (Минск). «Юбилейний» Марказий спорт залидан репортаж. 3-давр. (Ёзиб олинган). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.30 «Турнахон». Бадиий фильм (рус.). 20.55 Тошкент янгиликлари.

Тошкент метрополитени коллективи энергия таъминоти участкаси бошлиғининг ўринбосари А. Ш. Йўлдошевга онаси

Нафиса ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

4 ТОШКЕНТ БЕТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗИНИНГ АДРЕС: 700,000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия гурмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари— 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; «Ахборот» — 33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпар варлик ишлари — 32-58-85. хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими— 38-81-42, 38-81-42; ташриф диспетчери 32-78-94. ташриф телефон станциясининг навбатчилари —34-40-50.

29 НОЯБРЬ, 1978 й. Р—13238. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Д—1476.